

VZW JONGERENWERKING
PIETER SIMENON

CANO BEGELEIDINGSTEHUIS
PIETER SIMENON
- JAARVERSLAG 2020 -

VZW JONGERENWERKING
PIETER SIMENON

VZW JONGERENWERKING PIETER SIMENON

Initiatief van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon
Jeugdhulp
Agentschap Opgroeien – Vlaamse Overheid

CANO BEGELEIDINGSTEHUIS PIETER SIMENON

APPÈL

Zilleweg 16
3920 Lommel

T 011 54.50.25
F 011 54.50.21

Martinus Van Gurplaan 45
3920 Lommel

T 011 54.46.08
F 011 55.33.01
E pietersimenon@telenet.be

IBAN

BE91 0000 1025 0876
BE51 0112 5010 5062

Fotomateriaal: Kris Daemen, Kristien Leen en begeleiders

Indien u ons financieel wil steunen:

BPOST BE91 0000 1025 0876 of BNP PARIBAS FORTIS BE51 0112 5010 5062 van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon, Martinus Van Gurplaan 45, 3920 Lommel, met eventuele vermelding van een concreet project of bestemming. De vzw Jongerenwerking Pieter Simonon is door het Ministerie van Financiën erkend als instelling die gemachtigd is attesten inzake belastingvrijstelling voor giften uit te reiken. Bij ontvangen steun vanaf € 40,00 tijdens een kalenderjaar, wordt na dat jaar een fiscaal attest afgeleverd.

Met oprechte dank vanwege heel de gemeenschap van Jongerenwerking Pieter Simonon

WAT EEN JAAR(VERSLAG)

We presenteren u ons nieuw jaarverslag.
Dit keer met een stevige kanttekening erbij vermeld
Want dachten we net: we hebben alle touwtjes in de hand
Trekt Corona parmantig door ons leven en het land

Met z'n allen onaangekondigd in een grote stresstest beland
Maar we hielden toch maar stevig stand
Onze doelgroep kon op ons blijven rekenen
Ook al moesten we steeds cirkels met de nodige 1,5 meter tekenen

We maken het stil, met respect en medeleven
voor zij die zich in een wereld van verlies en ziekte moesten begeven
Onze kleine gelukjes kregen in deze coronacontext nog meer waarde
Als wilde bloemzaden in rijke tuinaarde

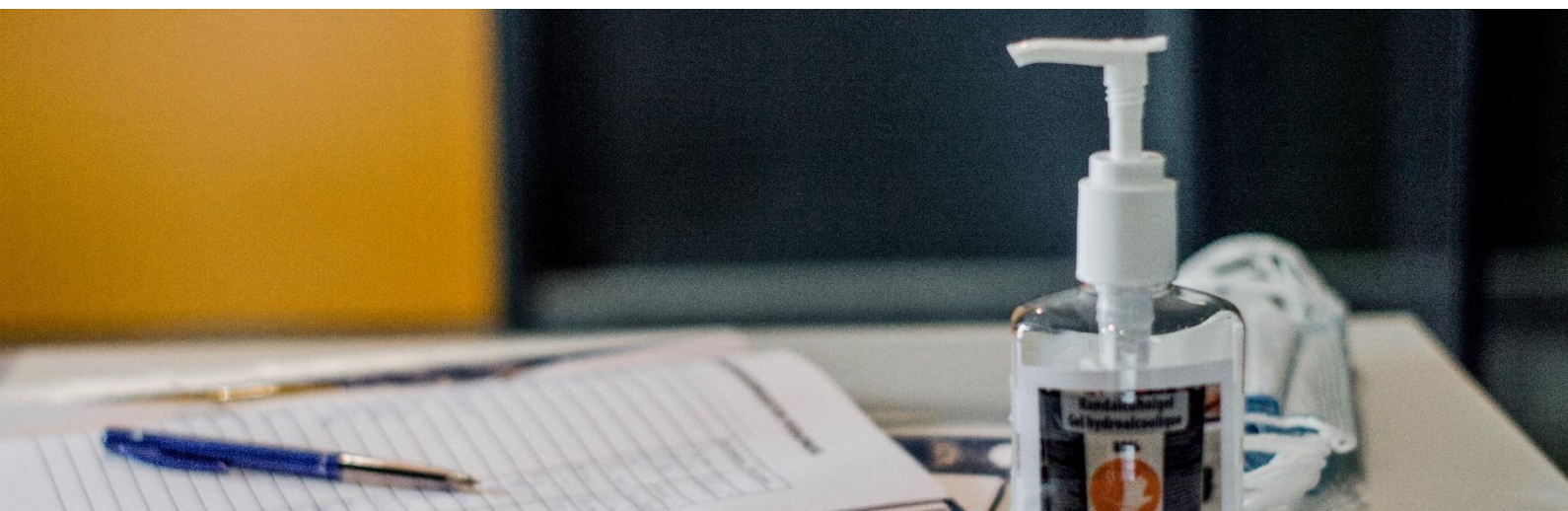
2021 kondigt zich aan
Onze missie gooien we nooit van de baan
Gewoon verder bouwend aan onze toekomstplannen
En binnenkort met veiligheidshelm de nieuwe werven afspannen

Beste lezer,

evident was het dit jaar niet.
Maar samen met medewerkers, jongeren en netwerken
slaagden we er in kleine en grote successen te boeken.
Met een woord van waardering naar een agentschap
dat de randvoorwaarden bleef creëren om
het recht op kansrijk Opgroeien overeind te houden.
Lees dit jaarverslag tegen de achtergrond
van een pandemie met effect op onze werkingen.
Maar lees dit jaarverslag ook wetende dat we fier zijn,
op iedereen die mee hielp aan het realiseren van waar we voor willen staan.

Roel, Guido en Ilse

Directieteam Jongerenwerking Pieter Simonon

WOORD VOORAF

Op de wip naar de prik maken we de balans op van een jaar leven en werk. De impact van Corona is immens. Maar in evaluatie zien we dat onze missie mooi overeind bleef. Het is goed om te zien dat ook in moeilijke omstandigheden mensen bleven zorgen. Zorgen heeft zin, zorgen geeft zin.

Ook inhoudelijk gebeurden er mooie zaken. Wie we willen zijn als CANO, wat we willen doen en hoe we dat aanpakken was voorwerp van boeiende discussies en mondt stilaan uit in een nieuw CANO-protocol. Daar kiezen we o.a. voor een kinderrechtengestuurde aanpak en samenwerking over de sectoren heen.

Met een goedkeuring voor het project Waqt in het kader van Iedereen Verdient Vakantie, een subsidie van agentschap Natuur en Bos voor de omgevingsaanleg van de nieuwe CANO-site, de opmaak van de plannen voor nieuwe infrastructuur, De Poule en de coördinatie van het lerend netwerk onderwijs-jeugdhulp staan we alvast ferme stappen dicht bij het realiseren van de sociale grondrechten.

't Was niet allemaal kommer en kwel, je leest het wel. Het applaus maakt stilaan plaats voor opwaardering. Inspanningen rond veerkracht vertalen zich hopelijk in structurele versterkingen. En stilaan tekenen de contouren van een nieuwe jeugdhulp zich af. We dromen graag mee.

Dit jaarverslag vertelt meer over onze werking in 2020. Het jaarverslag is opgebouwd vanuit een driehoek waar drie polen (doelgroep, organisatie en medewerker) permanent in verbinding staan. De driehoek wordt omringd en beïnvloed door de vierde pool, de globe, de wereld rondom.

In CANO Pieter Simenon proberen we steeds om onze missie te realiseren vanuit een evenwichtig verdeelde zorg binnen deze vier polen.

Doorheen het jaarverslag proberen we een aantal nieuwe evoluties te verduidelijken en een zicht te geven op het concrete werk met onze jongeren en hun context.

We willen in het bijzonder onze jongeren, hun families en steunfiguren bedanken voor het samen op pad mogen gaan, ondanks alle drempels en moeilijkheden.

Bedankt ook aan alle medewerkers, leden, bestuurders en partners die bijdroegen aan dit jaarverslag en het CANO-verhaal in 2020.

CANO Pieter Simenon is één van de drie deelwerkingen binnen de vzw Jongerenwerking Pieter Simenon. Ook RTJ en BAAL zijn deelwerkingen die vanuit hun kernopdrachten een jaarverslag opmaakten. Graag verwijzen we naar de hoofdstukken met algemene info alsook naar de websites www.pietersimenon.be en www.baallimburg.be voor verdere info. Voor extra informatie over CANO Vlaanderen verwijzen we u graag naar de website www.canovlaanderen.be.

Wij wensen u veel leesplezier.

Roel Gerits, directeur
De CANO-medewerkers

AFKORTINGEN

BINC	Begeleiding in Cijfers
CANO	Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning
CGG	Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg
CKG	Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
CPA	Contactpersoon Aanmelder
DAGG	Dienst Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
EMK	Experimenteel Modulair Kader
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GI	Gemeenschapsinstelling
HCA	Herstelgerichte en Constructieve Afhandelingsvormen
IROJ	Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp
ITP	Intersectorale Toegangspoort
JPS	Jongerenwerking Pieter Simenon vzw
LIGANT	Limburgs Netwerk Geestelijke Gezondheidszorg
MOF	Misdrijf Omschreven Feit
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OSD	Ondersteuningscentrum en Sociale Diensten Jeugdrechtbank
OVBJ	Organisatie voor Bijzondere Jeugdzorg
PH	Positieve Heroriëntering
PNO	Procesgerichte Netwerkorganisatie
RTJ	Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
TGI	Thema-Gecentreerde Interactie
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
VOS	Verontrustende Opvoedingssituatie

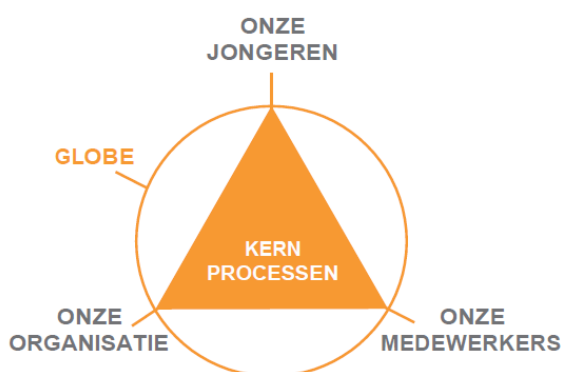
INHOUD

• WAT EEN JAAR(VERSLAG)	2
• WOORD VOORAF	3
• AFKORTINGEN	4
• INHOUD	5
• DE OPBOUW VAN HET JAARVERSLAG	5
• BEPERKTE ALGEMENE INFORMATIE VZW	6
• ONZE ORGANISATIE	11
• ONZE JONGEREN	18
• ONZE KERNPROCESSEN	29
• VAN SOCIALE DIENST NAAR TRAJECTREGIETEAM	34
• HET LEERGROEPTEAM	35
• HET CONTEXTTEAM	37
• HET STUT-TEAM	40
• TOVA - LEERWERKLOKET	44
• APPËL: MODULE ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING	46
• ONZE MEDEWERKERS	47
• DE GLOBE-EXTERNE BELEIDSONTWIKKELINGEN	53

DE OPBOUW VAN HET JAARVERSLAG

Onze jaarverslaggeving is opgebouwd rond de kwaliteitsdriehoek. De kwaliteitsdriehoek is een aanpassing van het TGI-model (Themagecentreerde Interactie) en wordt in de vzw gehanteerd als analyse-instrument en kapstok om beleids- en veranderingsprocessen te beheersen. Het vertrekt vanuit een driehoek waar drie polen (doelgroep, organisatie en medewerker) permanent in verbinding staan. De driehoek wordt omringd en beïnvloed door de vierde

pool, de globe (externe invloeden, maatschappelijke evoluties). In CANO Pieter Simenon proberen we steeds om onze missie te realiseren vanuit een evenwichtig verdeelde zorg binnen deze vier polen. In dit jaarverslag zijn de grote hoofdstukken opgebouwd rond de polen van de kwaliteitsdriehoek. Door deze indeling hopen wij de lezer voldoende te informeren over onze doelgroep, onze organisatie en onze medewerkers binnen een continu veranderende globe.

BEPERKTE ALGEMENE INFORMATIE VZW

SCHEMATISCHE VOORSTELLING

VZW JONGERENWERKING PIETER SIMENON

CANO PIETER SIMENON

HCA-DIENST BAAL

RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE JEUGDHULP

ORGANISATIE VOOR BIJZONDERE JEUGDZORG (OVBJ) PIETER SIMENON, FORMELE ERKENNINGSSTRUCTUUR 01/01/2020

CANO PIETER SIMENON

CENTRUM VOOR ACTIEVE NETWERKONTWIKKELING EN OMGEVINGSONDERSTEUNING, LOMMEL

- 29 modules contextbegeleiding kortdurend intensief
- 7 modules delictgerichte contextbegeleiding
- 5 modules contextbegeleiding laag intensief
- 1 module contextbegeleiding in functie van autonoom wonen
- 5 modules ondersteunende begeleiding
- 12 modules verblijf

RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE JEUGDHULP

APPÈL

MODULE ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING
PIETER SIMENON, LOMMEL

- 5 modules ondersteunende begeleiding (APPÈL)

DAGCENTRUM DE TEUTEN

DAGCENTRUM, LOMMEL

- 9 modules dagbegeleiding in groep
- 11 modules contextbegeleiding breedsporig

POSITIEVE HERORIËTERING

KORTDURENDE KRACHTGERICHTE
CONTEXTBEGELEIDING, LOMMEL

- 13 modules kortdurende krachtgerichte contextbegeleiding

SAMENWERKINGSVERBAND

GEZIN CENTRAAL NOORD-LIMBURG

- 15 innovatieve modules

HCA-DIENST BAAL

BUREAU ALTERNATIEVE AFHANDELING LIMBURG, HASSELT

HCA: Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling rond minderjarige delictplegers in het gerechtelijk arrondissement Limburg (Hasselt en Tongeren)

- Herstelbemiddeling
  - Herstelgericht Groepsoverleg (HERGO)
  - Positief Project
  - Gemeenschapdienst
  - Leerproject Slachtoffer in Beeld-Minderjarigen (SIB-M)
  - Leerproject Seksualiteit en Relaties in Balans (SRIB)
  - Leerproject Drugs, (ver)antwoord? (DVA)
  - Leerproject CTRL – ACT
- Alle leerprojecten kunnen op Parketniveau voorgesteld worden voor 10 of 20 uren.

De vzw en haar deelwerkingen zijn erkend door de Vlaamse Overheid, Agentschap Opgroeien.

ALGEMENE VOORSTELLING ACTUELE VZW

De missie van de vzw

De vzw Jongerenwerking Pieter Simenon is een privaat initiatief dat werkt in het kader van Jongerenwelzijn, bijzondere jeugdzorg en jeugdbescherming.

Onze missie luidt als volgt:

"Wij engageren ons samen verbindend te werken om breuken tussen jongeren, hun leefomgeving en de samenleving te herstellen, in antwoord op maatschappelijke verwijzing. Wij willen dit realiseren vanuit een evenwichtig verdeelde zorg voor de doelgroepen, de medewerkers en de organisatie".

Deze missie onderschrijft twee belangrijke waarden:

GELOOF IN DE KRACHT EN DE GROEIMOGEELIJKHEDEN IN VERBONDENHEID

RESPECT VOOR IEDERS EIGENHEID EN ERNAAR HANDELEN

Beide waarden worden voor een beter begrip verduidelijkt door en verbonden met een aantal trefwoorden, die belangrijk zijn voor de organisatie:

positivisme   responsabilisering   gelijkwaardigheid   zorgzaam   emancipatorisch   discretie

EMPOWERMENT   OPENHEID   eerlijkheid   SOLIDARITEIT   ECHTHEID   realistisch

innoverend   rechtvaardigheid   evenwichtig   subsidiair   zichzelf in vraag stellend

Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp - Dagcentrum De Teuten, APPèL en Positieve Heroriëntering

Doorheen 2016 werd onder impuls van een wijzigende samenstelling van het directieteam en een verdere vertaling van rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp een organisatiewijziging doorgevoerd. In 2017 werd dit geoperationaliseerd. In 2019 stappen we als kernpartner in het samenwerkingsverband Gezin Centraal Noord-Limburg. Het rechtstreeks toegankelijke luik van de werking van Jongerenwerking Pieter Simenon bestaat vanaf januari 2019 uit:

Dagcentrum De Teuten

Dagcentrum De Teuten biedt 9 modules dagbegeleiding in groep aan en 11 modules contextbegeleiding. Kinderen, jongeren (0-18j) en hun gezin worden aangemeld door de consulenten van OCJ en SD en sinds 1 maart 2015 ook rechtstreeks door verschillende verwijzers zoals het CLB, huisarts, DAGG, CGG, Ligant, Kinderpsychiatrie enz.. Deze diensten kunnen beroep doen op ons dagcentrum voor diverse hulpvragen van het gezin. Dagcentrum De Teuten spitst zich vooral toe op het aangrijpen en verhogen van kansen en mogelijkheden van jongeren, hun gezin en hun netwerk. Als blijkt dat de pijlers van het dagcentrum niet de gepaste hulpverlening zijn, gaan wij samen op zoek naar andere hulpverleningsbronnen. Wij engageren ons hen verder op weg te helpen.

APPèL

APPèL, biedt 10 modules ondersteunende begeleiding aan, zowel voor RTJ (5) als voor het CANO (5) begeleidingstehuis van Jongerenwerking Pieter Simenon. De module ondersteunende begeleiding regulariseerde de vroegere projectwerkingen Ervaringsleren en Project A en groeide de afgelopen jaren uit tot APPèL. We ondersteunen reguliere begeleidingstrajecten. Onze jongeren worden zowel vanuit RTJ als vanuit NRTJ toegeleid. Er wordt beroep op ons gedaan als jongeren blokkeren en reguliere begeleiding niet langer voldoet. Elke jongere, elke vraag is uniek en krijgt bij ons een uniek antwoord. Samen met de jongere en zijn context, en de toeleider gaan we op zoek naar een drietal doelstellingen waarrond we kunnen werken. Elk traject is anders: duur, vorm, doelstellingen, intensiteit worden met de jongere en op zijn/haar maat uitgewerkt. Wij werken laagdrempelig en aanklampend. Onze methodieken zijn gericht op activering, welbevinden, zelfinzicht verhogen en groeibevordering. De werking biedt een aanbod met een intern en een extern luik gericht op dagactivering, korte ervaringstrajecten, (ont)heming, time-out en crisisbegeleidingsinterventie.

Positieve Heroriëntering

Positieve Heroriëntering biedt 13 modules kortdurende krachtgerichte contextbegeleiding aan. Positieve Heroriëntering is een manier van bemiddelen in gezinnen – géén begeleiding op zich – en zet de jongere en de context samen met hun communicatie en verantwoordelijkheden centraal. PH richt zich op wat de betrokkenen met elkaar verbindt. Verbondenheid is het uitgangspunt maar ook de doelstelling. Cruciaal is dat we onmiddellijk inspelen op de vraag die er ligt binnen het gezin. We worden door een verwijzer (CLB, CGG, OCJ,...) geïntroduceerd als bemiddelaar. We profileren ons ook niet als hulpverlener, niet als iemand die de oplossing voor de verontrusting komt brengen, maar wij beogen de communicatie tussen de mensen te herstellen, verbinding tussen de mensen te brengen en hen te doen geloven in hun eigen mogelijkheden om om te gaan met het probleem dat er ligt, teneinde iets in beweging te krijgen vanuit de mensen zelf.

PH is dus een emancipatorisch proces in waarbij de kracht van mensen aangesproken wordt. Iedereen krijgt de verantwoordelijkheid om een steentje bij te dragen tot positieve verandering. Het is een gestructureerd proces waarbij betrokkenen op zoek gaan naar de kern van hun vraag. De procesbegeleiding creëert een veilig klimaat waarin de betrokkenen elkaar beluisteren. Mensen (opnieuw) naar elkaar laten luisteren is de bron tot herstel van de communicatie. PH kan worden ingezet voor (gezinnen met) kinderen van 0 tot 18 jaar, jongens en meisjes.

GEZIN CENTRAAL

SAMENWERKINGSVERBAND JEUGDHULP NOORD-LIMBURG - PELT

Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp Pieter Simenon heeft een erkenning gekregen voor 15 innovatieve modules die worden ingezet in het samenwerkingsverband Gezin Centraal Noord-Limburg. Met deze middelen dragen we ons

deel van de werkingskosten en zetten we 4 personeelsleden in: 3 gezinscoaches en 1 coördinator voor het Regioteam van Gezin Centraal.

Gezin Centraal biedt hulp aan 200 gezinnen in het samenwerkingsverband jeugdhulp in Noord-Limburg.

Gezin Centraal stelt zich tot algemeen doel om jeugdhulp toegankelijker te maken. En met alle partners een weg te vinden om de bestaande drempels te verkleinen.

De hulp die wij bieden aan kinderen, jongeren en hun gezinnen stemmen we maximaal af op hun noden en behoeften. We vertrekken steeds vanuit de vragen van het gezin en nemen tegelijkertijd de kennis van reeds betrokken partners mee.

We versterken de gezinnen in hun eigen kracht, zodat gezinnen met meer vertrouwen nieuwe uitdagingen kunnen aangaan.

De hulpverlening is gebaseerd op de volgende kernwaarden: zelfregie, krachtgericht, generalistisch, netwerkversterkend en toegankelijk.

We vinden het belangrijk dat we deze begrippen invulling en betekenis geven en dat we ons dagdagelijks handelen hierop afstemmen.

In de samenwerking vinden we het belangrijk dat er bij de opstart van traject vertrokken wordt vanuit een plan, het gezinsplan.

De HCA-dienst BAAL

Het Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg staat in het gerechtelijk arrondissement Limburg garant voor het geïntegreerd aanbod van herstelgerichte en constructieve afhandelingen (HCA) bij minderjarige delictplegers.

BAAL is gestart eind 1998 en is gevestigd in Hasselt, Kattegatstraat 8/8.

BAAL organiseert sindsdien herstelbemiddeling, HERGO (herstelgericht groepsoverleg), gemeenschapsdienst en leerprojecten. De uitvoering van herstelbemiddeling kwam vlug op kruissnelheid, waarna werd uitgebreid met gemeenschapsdienst. Door middel van een tijdelijke bijkomende projectovereenkomst werd het leerproject "Slachtoffer in Beeld – Minderjarigen (SIB-M)" ontwikkeld, uitgevoerd en geïntegreerd. Vanaf eind 2005 tot begin 2008 participeerde BAAL in het preventieproject "BUMPER" in samenwerking met de regiodienst BJB Limburg.

Vanaf 1 april 2007 kon BAAL officieel kwantitatief uitbreiden. Medio 2007 werden de leerprojecten

"Seksualiteit en Relaties in Balans (SRIB)" en "Drugs, (ver) antwoord? (DVA)" gerealiseerd. De ouderstage werd operationeel sinds begin 2008 in de vorm van een project, maar werd stopgezet. Werken met de context kreeg momenteel binnen de HCA-werking invulling onder andere door het aanbieden van oudersessies. De samenwerking met de gemeenschapsinstelling De Kempen verruimt zich naar het volledige HCA-aanbod met een bijzondere aandacht voor de leerprojecten.

Vanaf 2009 is BAAL als HCA-dienst categorie 8 erkend voor de toenmalige beide gerechtelijke arrondissementen Hasselt en Tongeren, het huidige gerechtelijke arrondissement Limburg.

Momenteel is dit onder categorie 5 voor het gerechtelijke arrondissement Limburg.

De opdracht kende in 2019 een uitbreiding onder invloed van het nieuwe Jeugddelinquentiedecreet.

Vanaf september 2019 garandeert BAAL het Positief Project en werden de bestaande leerprojecten van 20uren extra vertaald naar een aanbod van 10uren dat voorgesteld kan worden door het Parket.

Het leerproject CTRL – ACT werd toegevoegd aan het aanbod.

CANO Pieter Simenon

CANO Pieter Simenon is erkend voor een capaciteit van 42 adolescente jongens. Wij hebben een geïntegreerd contextueel aanbod dat vorm krijgt door de inzet van verblijf in Lommel, hoog en laag intensieve contextbegeleiding, delictgerichte contextbegeleiding, contextbegeleiding in functie van autonoom wonen en creatieve dynamische inzet van ondersteunende begeleiding. We werken volgens het erkende CANO-protocol (Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning), zie ook canovlaanderen.be. Met minderjarige delictplegers werken we via wetenschappelijk onderbouwde methoden aan delictgedrag en welzijn.

Wij kiezen voor een specifieke doelgroep van voornamelijk adolescente jongens en hun leefomgeving, die gekenmerkt worden als maatschappelijk erg kwetsbaar en die geconfronteerd worden met complexe (multi)probleemsituaties. CANO Pieter Simenon staat bekend voor deze keuze en kan rekenen op een bijzondere structurele samenwerking met de gemeenschapsinstelling voor, tijdens en na een traject in geslotenheid. In een convenant met het Agentschap Opgroeien spreken we af hoeveel jongeren er minimaal doorstromen uit de gemeenschapsinstellingen. In 2018 werd de zogenaamde bijkomende erkenning, vroeger projectwerking GKRB (Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding) opgenomen in de reguliere enveloppe.

Het doel is het herstel van de gebroken samenhang tussen de jongere en zijn leefomgeving zodat zij terug hun plaats vinden in onze samenleving. Via een integrale begeleiding van de jongere en/in zijn leefomgeving worden enerzijds de

competenties van de jongere vergroot en anderzijds wordt de draagkracht van de leefomgeving en de maatschappelijke instellingen vergroot. Het procesdoel is de individuele en maatschappelijke emancipatie. Methodisch wordt niet vertrokken vanuit één bepaald theoretisch kader, maar er wordt eerder eclectisch gewerkt vanuit verscheidene theorieën: voornamelijk zijn dat de maatschappelijke kwetsbaarheid, het ervaringsleren, cliëntgerichte begeleidingsrelatie, contextuele en systeemgerichte benadering en forensische modellen.

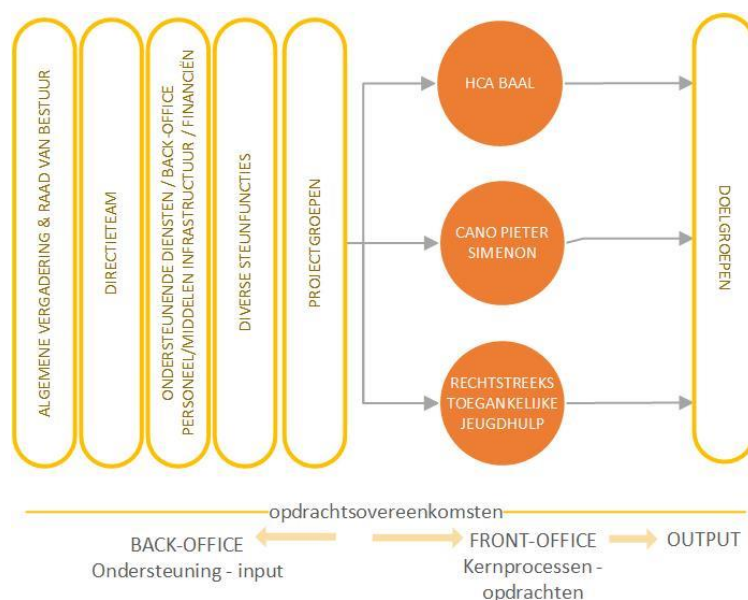
Jongeren kunnen bij ons residentieel verblijven, of thuis verblijven in combinatie met een intensieve contextbegeleiding, of alleen wonen (vanaf 17 jaar) met begeleiding. Ouders en hun ruimere leefomgeving worden altijd mee begeleid en bij moeilijkheden staat er voor onze jongeren altijd een bed gereed in de voorziening om even op terug te vallen. Het schoolgaan en eventueel deeltijds werken wordt extra begeleid en afhakers worden speciaal opgevangen in het interne luik van APPèL, de module ondersteunende begeleiding. Wij bieden ook extra begeleiding rond vastlopende jongeren doorheen sociale vaardigheden, time-out en Waqt. De module ondersteunende begeleiding regulariseerde de vroegere projectwerkingen Ervaringsleren en Project A en evolueerde de afgelopen jaren tot APPèL. Met APPèL willen we reguliere (hulpverlenings)trajecten ondersteunen. De werking biedt een aanbod met een intern en een extern luik gericht op dagactivering, korte ervaringstrajecten, (ont)heming, time-out en crisisbegeleidingsinterventie. De helft van de capaciteit van APPèL staat in functie van jongeren in begeleiding in het CANO.

ONZE ORGANISATIE

ORGANIGRAM

Procesgerichte netwerkorganisatie (PNO) vzw Jongerenwerking Pieter Simonon

De organisatieontwikkeling van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon, waarbij er gekozen is voor het PNO-model aangestuurd door een algemeen directieteam dat is samengesteld uit de drie voorzieningen, kondigde zich begin 2010 aan als referentiekader voor de verfijning van de organisatiestructuur van de deelwerkingen.

De kernwoorden van dit PNO-model zijn: dynamisch, klantgericht en netwerking.

Bovenstaand organigram is een schema van een procesgerichte netwerkorganisatie waarin een meer markt- en klantgerichte structuur wordt voorgesteld.

De deelwerkingen zijn zelfstandige units die achterwaarts netwerken in een grotere vzw. De achterwaartse netwerking omvat o.a. projectgroepen die concreet vorm krijgen in vaste projectgroepen zoals: leerbeleid, coördinatie-intervisie, kwaliteitsbeleid en personeelsbeleid en tijdelijke werkgroepen zoals: werkgroep stress en burn-out, arbeidstijd, seksualiteit, e-social work, herstel en duurzaamheid. De steunfuncties omvatten: preventieadviseur, CPBW, syndicale afvaardiging, vertrouwenspersoon en vriendenkring. Afhankelijk van wat je gezamenlijk wil organiseren (structureel of tijdelijk) kan dit al dan niet uitbreiden.

Dit vernieuwd organigram zet de organisatie in horizontale werkprocessen naar de cliënten toe en is naar structuur toe zeer flexibel van aard op het terrein, terwijl in de backoffice stabiliteit wordt verzekerd. Onze organisatie is ingebed in een maatschappelijke context, die ons een maatschappelijke opdracht geeft, verwoord door de overheid.

Ondertussen werken we aan gelijkaardige schema's per deelwerking, waarbij elk team een aparte unit (zelfsturend team) voorstelt met telkens een opdrachtsovereenkomst naar de grotere missie toe.

Doorheen 2016 werd onder impuls van een wijzigende samenstelling van het directieteam en een verdere vertaling van rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp een organisatiewijziging doorgevoerd.

Integrale kwaliteitszorg

Voor het ontwikkelen van een eigen kwaliteitsbeleid volgen wij de regelgeving van de overheid, concreet het Vlaamse geharmoniseerde kwaliteitsdecreet en de regelgeving specifiek voor jeugdhulp. Op 5 april 2019 keurde de Vlaamse Regering een nieuwe versie van het erkennings- en subsidiëringsbesluit voor voorzieningen jeugdhulp goed. Dit besluit verankert evoluties en regelgeving van de voorbije jaren en bouwt verder op de bepalingen inzake het geharmoniseerd kwaliteitsdecreet van 2003. Het decreet vraagt aan organisaties een onderbouwd kwaliteitsbeleid te integreren in hun werking. Dit systeem omvat een kwaliteitsmanagementsysteem en een vorm van zelfevaluatie.

Het EFQM-model wordt gehanteerd ter inspiratie betreffende de zelfevaluatie, daarnaast wordt er maximaal voortgebouwd op datgene wat reeds werd ontwikkeld, zoals het kwaliteitshandboek met zijn procedures en beschrijvingen. De overheid wil de sector responsabiliseren op vlak van kwaliteit en wil komen tot sectorbrede en uniforme indicatoren en meetfactoren. De kwaliteitsthema's zijn vastgelegd en omvatten: kwaliteitszorg, leiderschap, personeelsbeleid, beleid en strategie, middelen en partnerschappen, kernprocessen, medewerkersresultaten, samenlevingsresultaten en cliëntresultaten. Elk van deze thema's heeft zijn subthema's, zijn groeiniveaus en indicatoren. Een kwaliteitsbeleid analyseert door middel van indicatoren de groeiniveaus en probeert met verbeterprojecten de kwaliteit continu te verbeteren en te handhaven.

Jongerenwerking Pieter Simenon heeft met een interne projectgroep kwaliteit dit kwaliteitsdecreet vertaald naar een eigen concept in de vzw en de deelwerkingen.

Jaarlijks maken we de kwaliteitsverslaggeving op. Het kwaliteitsverslag bevat de resultaten van de zelfevaluatie, de geformuleerde verbeteracties, de wijze waarop de verbeteracties zijn uitgevoerd en de kwaliteitsplanning voor het lopende jaar.

Als sector en organisatie buigen we ons over het thema 'effect van de hulpverlening'. Dit gaat over de wijze waarop de organisatie zicht tracht te krijgen op de effecten van de hulpverleningsprocessen en hulpuitvoering op onze jongeren en gezinnen. Het thema raakt aan de fundamenten van de jeugdhulp: wat is de impact van wat we dagelijks doen in de vzw op onze doelgroepen, medewerkers, organisatie en de samenleving.

Voor ons start effect op hulpverlening

door onszelf steeds de juiste vragen te stellen alvorens we anderen bevragen.

Doen we de goede dingen?

Doen we de dingen goed?

Dit geeft ons structuur, houvast in wat we dagelijks al goed doen en nog beter willen doen.

Onze kwaliteitsdriehoek blijft onze houvast om deze vragen te stellen met onze waarden en visie als drijfveren.

De inzichten van wat waar beter kan, zetten we om in kwalitatieve actie.

We focussen op positieve elementen uit de dagelijkse praktijk en noemen ze indicatoren of beter 'versterkers van kwaliteit' die er toe doen, die zorgen voor impact voor onze doelgroep en medewerkers.

Vanuit betrokkenheid van de doelgroep zetten we participatief in op praktijk gedreven evaluatie. Want we weten vaak meer dan we vertellen, gericht delen. Processen en procedures zijn hierbij geen doel op zich. Om samen dit verhaal te kunnen schrijven hebben we nood aan een gedeelde schrijftaal om dat wat we nu niet altijd onmiddellijk kunnen vatten toch vertaald te krijgen. Dit vraagt om een traject dat zich vooral kenmerkt door continue leren dan wel objectief technisch meten.

Vandaag meten we een beperkte set outcome-indicatoren in onze werkingen. Die zijn ingegeven door wetenschappelijk onderzoek (zie Van Yperen), maar ook door praktijkgerichte bijsturing en de toets met wat wij en onze jongeren en gezinnen belangrijk vinden. Die set van indicatoren (uitval, feedback jongeren en gezinnen en probleemafname) en methode van bevraging verfijnen is een opdracht die we formuleren voor 2020.

Daarnaast worden we aangetrokken door het RETHINK-project waarin HOGent samen met jongeren en organisaties in de jeugdhulp een tool ontwikkelt om de kwaliteit van leven bij jongeren van 12 tot 18 jaar in kaart te brengen.

In het komende jaren hopen we een geïntegreerd model neer te leggen dat vertrekt vanuit bovenstaande invalshoeken, dat juiste en betrouwbare antwoorden geeft en hanteerbaar is voor onze doelgroepen, medewerkers en organisatie.

Voor meer info verwijzen we naar het kwaliteitsverslag van 2020

Personeelsbeleid

Ons personeelsbeleid vertrekt vanuit twee gangbare stromingen binnen personeelsmanagement, nl.: Human Resource Management (HRM) en competentiemanagement.

Wij vinden het belangrijk deze twee stromingen op te nemen in onze visie en elementen die deze stromingen aanreiken complementair mee te nemen in de verdere uitwerking van concrete acties rond personeelsbeleid.

Competentiemanagement vertrekt vanuit het begrip competentie: 'competentie draagt onderscheidend bij aan het succesvol functioneren en daarmee aan het realiseren van de organisatiedoelen.' In die zin moeten aanwezige of te ontwikkelen competenties optimaal gebruikt worden.

HRM vertrekt vanuit het strategisch belang van de menselijke factor. De medewerker maakt het verschil. In die zin vinden zij een positieve mensvisie een vereiste om te starten. Daarnaast vinden zij dat personeelsbeleid geïntegreerd is binnen het strategisch organisatiebeleid.

Het gevoerde HRM-beleid is steeds in overeenstemming met de structuur, de cultuur en omgeving waarbinnen de organisatie zich bevindt. En de verantwoordelijkheid voor het personeelsbeleid ligt bij de coördinatoren en de directie. HRM stelt zichzelf een dubbele doelstelling. Aan de ene kant ervoor zorgen dat de organisatie over het nodige personeel (hoeveelheid en kwaliteit) beschikt om de doelstellingen te realiseren. En aan de andere kant ervoor zorgen dat het personeel gemotiveerd en tevreden is en zich volledig kan ontplooiën.

Ons personeelsbeleid maakt geïntegreerd deel uit van onze werking over de verschillende deelwerkingen heen. In die zin vertrekken we vanuit de organisatiemissie.

Om direct aan te sluiten op de tweede waarde willen wij vanuit de organisatie ons aansluiten bij het nieuwe decreet voor evenredige participatie. Binnen het personeelsbeleid wordt niet gediscrimineerd op volgende parameters: geslacht, zogenaamd ras, huidskleur, afstamming, nationaliteit, etnische afkomst, seksuele geaardheid, burgerlijke stand, geboorte, fortuin, huidige of toekomstige gezondheid, handicap of fysieke eigenschap. We staan er voor open dat we hierop worden aangesproken. Wij vinden een positief arbeidsklimaat belangrijk, waar ruimte is voor diversiteit (verschillende stijlen, denkbeelden, visies,...) en waar de organisatie waakt over de naleving van de bestaande missie en regelgeving (zie arbeidsreglement en decreten). Medewerkers functioneren volgens hun competentieprofiel en kunnen zich ook binnen hun functie verder ontwikkelen. Gekoppeld aan de eerste waarde vinden wij het dan ook belangrijk dat medewerkers hun competenties verder ontwikkelen om nog beter te beantwoorden aan het profiel en verdere perspectieven. De organisatie geeft ruimte en steun voor het ontwikkelen van de competenties gekoppeld aan autonomie en zelfverantwoordelijkheid van de medewerkers.

Alle medewerkers krijgen kansen om door te groeien naar andere functies en om hun inzetbaarheid te verruimen, binnen de mogelijkheden die de organisatie hierin heeft. En alle personeelsleden die inspanningen leveren om hun inzetbaarheid te verruimen krijgen voldoende kansen om hun hele loopbaan zinvol ingezet te worden. De invulling van interne en externe vacatures verloopt op een integere, transparante en professionele wijze, op basis van een zorgvuldige afweging van individuele competenties t.o.v. een vooropgesteld competentieprofiel.

De missie en bijhorende waarden zijn zichtbaar in het dagelijks functioneren van alle medewerkers. Medewerkers zijn betrokken bij wat er leeft en verandert binnen de entiteit. Binnen het concrete werk vinden wij ruimte en autonomie samen met verantwoordelijkheid een uitgangspunt. We geloven in de authentieke mogelijkheden en capaciteiten van de medewerkers. Het personeelsbeleid is gericht op het versterken van dit menselijk kapitaal.

De personeelsuitgaven blijven binnen het kader van de erkenningssubsidiëringen. We willen onze medewerkers billijk verlonen, vergelijkbaar met organisaties binnen de sector Bijzondere Jeugdbijstand. Medewerkers (inclusief leidinggevendenden) kunnen hun werk goed combineren met hun privé-situatie vanuit het kader levenskwaliteit.

De coronacrisis heeft ons stevig uitgedaagd. Thuiswerk werd de norm.

De Coronacrisis en de Covid-19 maatregelen hebben een stevige impact gehad op de doelgroep, medewerkers en organisatie. Het zich steeds aanpassen vroeg creativiteit en energie. De medewerkers en leidinggevendenden bedanken we voor hun zorgvuldig aangepast (werk)gedrag.

De werkgroep telewerk, paritair samengesteld, heeft zich gebogen over de ervaringen met telewerk tijdens de coronacrisis en werkt aan kader voor telewerk voor de toekomst.

Medewerkers

Vzw Jongerenwerking Pieter Simenon telt op 31 december 2020 75 medewerkers (63,77 VTE). Meer info is terug te vinden in het hoofdstuk 'Onze medewerkers'.

Infrastructuur

In 2020 legden we stevige fundamenten voor nieuwe infrastructuur in onze werkingen.

We worden eigenaar van het Radio2 gebouw in de Via Media Hasselt. Hier zal BAAL haar werking futureproof kunnen verder ontwikkelen.

RTJ zoekt maar vindt voorlopig nog geen geschikte locatie of plaats voor haar toekomstige werking.

Wat CANO betreft: op 6/02/2020 volgde een jurymoment in de zoektocht naar een ontwerpteam voor onze CANO van morgen. Dat werd B-ILD, een Brussels bureau met Limburgse roots.

B-ILD werkte samen met ons dit jaar hard aan een nieuw masterplan voor de site, een voorontwerp en definitief ontwerp.

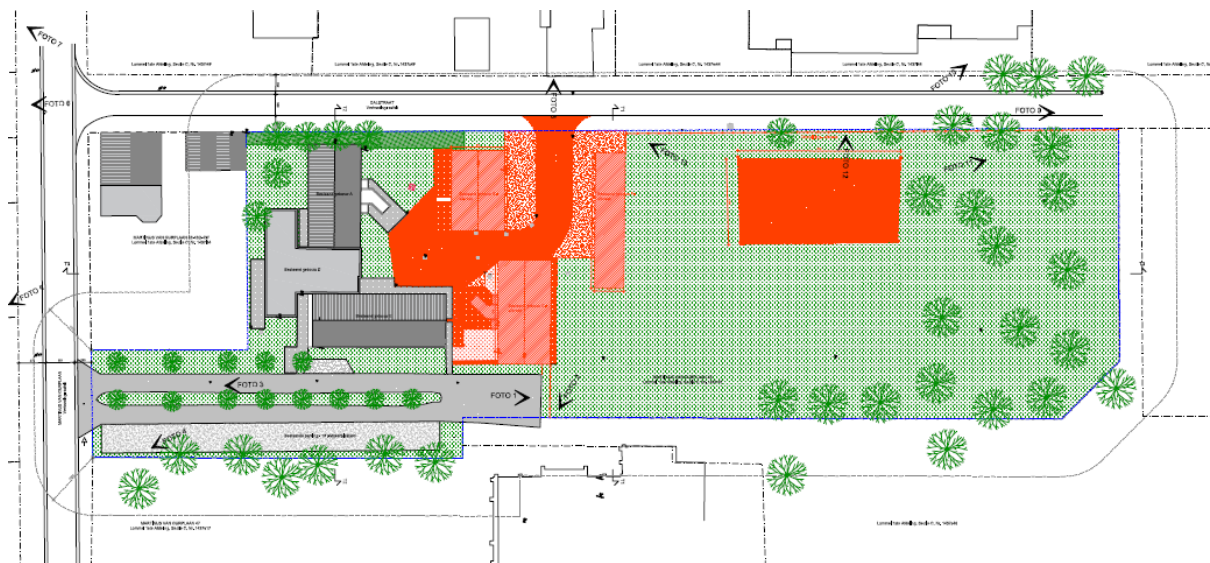
Inmiddels slaagden we erin subsidies te generen door inzet op VIPA (agressiepreventieve maatregelen) en Natuur en Bos (omgevingsaanleg). Het dossier VIPA reguliere financiering werd ingediend.

De aanvraag tot omgevingsvergunning werd ingediend en begin maart weten we of deze goedgekeurd wordt.

Als alles goed loopt, starten we in september 2021 aan de effectieve bouw.

CANO van morgen

Het masterplan voorziet een nieuw gebouw naast de bestaande gebouwen van CANO Pieter Simenon. De bestaande infrastructuur en gebouwen blijven grotendeels behouden, met uitzondering van de garageboxen, 'de opvang' en 'de studiogeboeven' waarvoor een sloopvergunning werd aangevraagd. Landschappelijk zal het nieuwe gebouw aansluiting zoeken bij het groene karakter van het Mariapark. Het ontwerp voorziet daarom in een landschappelijke uitbreiding van het park richting het gebouw en de Dalstraat d.m.v. de aanplanting van nieuwe bomen.

Ook zal er een nieuw pad voorzien worden tussen de bestaande gebouwen en het nieuwe gebouw dat het gemeenschapscentrum met de parochiekerk Sint-Barbara verbindt. Dit pad is gevrijwaard voor zwak verkeer (met uitzondering voor de hulpdiensten) en zal als toegangsweg dienen voor de jongeren die het gebouw willen bereiken. De bestaande parking en inrit blijven behouden en fungeren als toegang voor het personeel en bezoekers.

Gelegen langsheen de bestaande parking en in het verlengde van de huidige administratieve gebouwen wordt een luifelstructuur voor een 5-tal dienstwagens en 24 fietsen voorzien. Ruimtelijk zal het nieuwe gebouw bestaan uit 2 entiteiten: een “Werkhuis” dat de personeelsgebonden en ondersteunende activiteiten huisvest en een “Woonhuis” met de kamers van de jongeren en de bijhorende gemeenschappelijke ruimtes. Beide huizen omringen een centrale binnentuin dat het gemeenschappelijke, doch private hart van het gebouw vormt.

De nieuwe gebouwen, bestaande uit twee bouwlagen + zadeldak (met uitzondering van de luifel), integreren zich qua inplanting als vorm binnen de omgeving. De bouwhoogte wordt opzettelijk laag gehouden zodat de visuele impact naar de burens beperkt blijft.

M.b.t. de landschappelijke inrichting, wenst de aanvraag het aanwezige groene karakter van het Mariapark te versterken. Het ontwerp voorziet in een uitbreiding van het bestaande park richting de nieuwe gebouwen d.m.v. de aanplanting van nieuwe bomen en struikgewas. Door de afbraak van enkele gebouwen ontstaat er de mogelijkheid om het park door te trekken tot aan de bestaande gebouwen. Waardoor deze net zoals de nieuwe gebouwen deel gaan uitmaken van de groene omgeving en een heropwaardering krijgen. In de toekomst biedt deze vrijgekomen ruimte ook de nodige perspectieven voor een eventuele uitbreiding van de VZW-activiteiten.

De centrale binnentuin vormt het kloppend hart van de nieuwe gebouwen, hier vinden de jongeren en het personeel heel wat mogelijkheid tot verblijf en beleving. De tuin wordt aangeplant met schaduwminnende planten en een solitaire boom. Verder wordt er ook een kleine heuvel voorzien die voor de nodige geborgenheid en visuele afscheiding tussen de werk- en leefruimtes zorgt. Enkele zittredes op de heuvel, picknick tafels, banken en stoelen worden ingezet om een aangename verblijfplaats te creëren. Onder de dakoverstekten worden er tevens terrassen en overdekte sport- en speelruimtes voorzien die rechtstreeks aansluiten op de leer-, leef- en werkomgevingen. Op deze manier wenst het ontwerp stilte en prikkelarme plekken te combineren met plekken met uitdagingen waar ook begeleidingstechnische mogelijkheden zitten.

In het ontwerp ontstaat de kans om een ‘missing link’ op te lossen. nl. het bereikbaar maken van de kerk vanuit de Dalstraat. Om dit te verwezenlijken wordt een waterdoorlatend pad aangelegd in Belgische porfierkasseien, deze verbindt niet alleen de Dalstraat met de kerk, maar maakt ook een logische verbinding tussen de inkom van de nieuwe en oude CANO-gebouwen evenals de auto- & fietsstelplaatsen.

Binnen het ontwerp wordt de filosofie van het HPG (Harmonisch Park- en Groenbeheer) als een vertrekpunt van omgaan met groen gezien. Een duurzame, dynamische en diverse opbouw wordt bekomen door in de groenaanleg alle gelaagdheden van groen te integreren nl. gras, hooiland, ruigte, een struiklaag en een boomlaag. Op deze manier wensen we een gezonde leefomgeving te creëren met respect voor natuur, ecologie en duurzaamheid.

Samenwerking

Participatie op diverse relevante externe overlegniveaus blijft een belangrijk aandachtspunt om ook structureel de maatschappelijke en emancipatorische doelstellingen met betrekking tot onze doelgroepen te bereiken.

Daartoe worden extern intensieve samenwerkingsverbanden en netwerken onderhouden. Dit gebeurt op verschillende niveaus: Vlaams, provinciaal, regionaal en lokaal; zowel binnen als buiten de sector Bijzondere Jeugdbijstand, binnen koepels en met werkvormorganisaties, binnen samenwerkingsverbanden en participierend aan al dan niet inhoudelijke overleggroepen.

De vzw is als organisatie sectoraal aangesloten bij:

- vzw Vlaams Welzijnsverbond in Brussel;
- vzw Jongerenbegeleiding - Informant in Gent.

Een greep uit ons rijk aanbod aan partners en overlegstructuren:

- het netwerk CANO Vlaanderen (voorzitterschap, directies, staf, begeleiders)
- het beleidsforum en veldwerkersforum gedeelde trajecten Vlaams-Brabant, Antwerpen, Limburg en gemeenschapsinstelling De Kempen
- de denktank 'interventiedatabank' jeugddelinquentiedecreet.
- de opvolggroep implementatie jeugddelinquentierecht
- de projectcluster gedeelde trajecten GI-private organisaties
- de inhoudelijke stuurgroep en schrijfgroep gedeelde forensische trajecten
- de stuurgroep VTO Forensisch Orthopedagogisch werken in gedeelde trajecten
- de samenwerking kleinschalige wooneenheid vzw Joli
- de vzw Jongerenbegeleiding Informant
- het Vlaams instituut voor vorming en opleiding in de social profit (VIVO)
- de samenwerkingsovereenkomsten met zorgboerderijen, vzw's en private partners i.f.v. APPÈL
- het Steunpunt Groene zorg
- het Limburgse Coördinatiecomité van het Vlaams Welzijnsverbond (COC)
- het Limburgs platform Bijzondere Jeugdzorg Voorzieningen (LPJ)
- de Intervisiegroep kwaliteitszorg BJB Limburg
- het Ondersteuningsteam Bijzondere Jeugdzorg (OBJ) Limburg (algemene vergadering)
- het Steunpunt Mens en Samenleving (SAM, Raad van Bestuur)
- het Contactcomité voor Organisaties Jeugdzorg Limburg
- de intervisiegroep GES+
- de denkgroep Samenwerkingsverband GES+ Limburg
- Netwerk Leerrecht Limburg en werkgroep schoolexterne organisaties i.f.v. APPÈL, TOVA
- Coördinerende tanden binnen de stuurgroep lerend netwerk Limburg in functie van verbinding onderwijs en jeugdhulp
- de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk IDEWE
- de gewestelijke vakbonden LBC/Pulse - BBTK
- 'JOPLim' - jongeren en ouderparticipatie Limburg
- het Intersectoraal Zorgnetwerk Vlaams-Brabant, Brussel, Limburg
- overleg met de Afdeling Continuïteit en Toegang (ACT- Intersectorale Toegangspoorten)
- overleg met partners uit belendende sectoren (OPZ, drughulpverlening, ...)
- Iedereen verdient vakantie.
- samenwerking met onderwijsinstellingen (hogescholen, universiteiten, ...) i.f.v. stages, werkplekleren en onderwijsvernieuwing
- het Regionaal Welzijnsoverleg Noord-Limburg en het dagelijks bestuur
- structureel overleg met betrokken onderwijsinstellingen, in het bijzonder de deeltijdse scholen
- het overleg lokale politiedienst Lommel
- het overleg huisartsen Lommel
- de samenwerking met Youth At Risk Vlaanderen (YAR Vlaanderen).
- Coördinatoren Lerend netwerk onderwijs en Welzijn Vlaams
- Coördinatoren samen tegen schooluitval Vlaams

ONZE JONGEREN

Pieter Simenon heeft een lange geschiedenis van keuzes voor een expliciete doelgroep jongeren en hun leefomgeving die ondersteuning nodig hebben omwille van een ernstig verstoord samenleven. Samen met de andere CANO-partners hebben we in het verleden steeds onze missie op deze doelgroepen gericht.

Deze expliciete keuze om de tijdelijke zorg voor een groep moeilijk begeleidbare jongeren op te nemen ligt voor het CANO-netwerk en concreet voor Pieter Simenon in de kern van haar reden van bestaan. Pieter Simenon heeft een lange traditie wat betreft samenwerken met de gemeenschapsinstellingen om jongeren aansluitend op een vrijheidsbeperking opnieuw in de samenleving te plaatsen. Wij kiezen voor deze jongeren en hun vaak complexe situatie, in nauwe samenwerking met de

gemeenschapsinstellingen, geestelijke gezondheidszorg, onderwijs en andere belendende sectoren en initiatieven in de jeugdhulp en samenleving. Elke jongere, ook die met een stevige rugzak, verdient een nieuwe kans. Deze missie en de hieruit voortvloeiende partnerschappen is voor ons als CANO zeer ernstig en kent een lange traditie in een permanente zoektocht naar verbetering en optimalisatie met een hart voor de gemeenschappelijke doelgroep van zeer kwetsbare jongeren.

“Een overlap van doelgroepjongens binnen de gemeenschapsinstellingen maakt dat de gemeenschapsinstelling binnen onze werking een prioritaire partner en toeleider is. De relatie tussen ons als private partner en de gemeenschapsinstelling is doorheen de jaren gegroeid naar een vertrouwde en respectvolle samenwerking waarin erkenning van elkaars expertise in de omgang met een moeilijke categorie van jongeren binnen de bijzondere jeugdzorg centraal staat.”

In een grove analyse van onze doelgroepjongeren vallen er twee dingen op: de diversiteit van de doelgroep en de grote ernst van de problemen bij onze jongens en hun contexten. Het divers karakter van de doelgroep is deels te verklaren door de opnamepolitiek en de brede omschrijving van de doelgroep en door zeer weinig exclusiecriteria voorop te stellen. Daarnaast is de ernst van de problemen die jongeren bij opname vertonen, kenmerkend voor onze populatie. Vele, zoniet alle jongeren, hebben problemen op meerdere domeinen. Veel jongeren vertonen ernstige emotionele of agressieproblemen. Ook antisociaal gedrag, school- en leerproblemen, problemen in de vrije tijd en persoonlijkheidsproblemen komen bij onze jongens in ernstige mate voor. Verder zien we veel jongens met een problematiek van ernstig middelenmisbruik, (rand-) psychiatrische problemen en seksuele problematiek. Als CANO stemmen we onze hulpverlening en organisatorische architectuur optimaal af voor de begeleiding van de moeilijkste doelgroep binnen de bijzondere jeugdbijstand, dat blijft onze fundamentele keuze.

In 2020 werkten we met een erkende capaciteit van 42 adolescente jongens (leeftijd tussen 14 en 18 jaar) en/in hun leefomgevingen. Het gaat vaak over moeilijk plaatsbare jongeren die omwille van een verontrustende leefsituatie of omwille van delinquent gedrag toegewezen worden aan CANO begeleidingstehuis Pieter Simonon. De grote meerderheid van onze jongens stromen rechtstreeks door na een verblijf in een gemeenschapsinstelling. Zoals hierboven omschreven gaat het vaak om maatschappelijk erg (ge)kwets(te)bare jongeren met een multiproblematiek.

In september 2019 trad het Vlaamse Jeugddelinquentiedecreet in werking. Dit decreet verankerde delictgerichte contextbegeleiding als ambulante maatregel en reactie op delictgedrag door minderjarigen. Vanaf september 2019 beschikken we over 7 modules delictgerichte contextbegeleiding. We kunnen deze autonoom inzetten of in samenwerking met de

gemeenschapsinstellingen, steeds op verwijzing door de jeugdrechter. Methodisch wordt er voorlopig gekozen voor Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer (NPT), versterkt met het werken met ouders en opvoedingsverantwoordelijken. Ook in 2020 engageerden we ons voor enkele moeilijke dossiers in de jeugdhulpsector. Deze situaties gaan meestal over jongeren uit de gemeenschapsvoorzieningen, met een zodanig complexe problematiek, waardoor aanbod uit verschillende sectoren en hulpverleningsvormen noodzakelijk is en/of die nood hebben aan een specifieke expertise bovenop de gewone jeugdhulpverlening. In december 2015 onderschreven we dit engagement in een 'Intersectoraal Zorgnetwerk'. Dit netwerk beoogt een structurele, transparante en duurzame hulpverlening voor jongeren met een handicap en complexe zorgvraag. Een medewerker van de sociale dienst nam in 2019 de functie van hulpprogrammacoördinator op in het Intersectoraal Zorgnetwerk Brussel-Limburg-Vlaams-Brabant.

Onze jongeren gevat in cijfers

In 2020 werden 42 begeleidingstrajecten met jongens en hun leefomgevingen gestart. Deze jongens werden voor het overgrote deel (85,7%) doorverwezen vanuit jeugdrechtbanken. Slechts twee jongeren kwamen bij ons terecht op vraag van een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ). In vijf trajecten was er geen verwijzer of nam een andere voorziening en hulpverlener die rol op.

We ondersteunden in onze werking een traject van een jongere die begeleid werd door een collega CANO-voorziening. Dit is minder dan de voorbije jaren (2019; n=5). Meestal gaat dit over trajecten die vastlopen in de verblijfsmodules van de CANO-organisaties. We nemen dan tijdelijk, meestal één of twee weken, de verblijfsfunctie over om de vastgelopen situatie wat zuurstof te geven en te deblokkeren. De CANO-crisisdepannage wordt verder niet in de populatiestatistieken opgenomen.

In de hiernavolgende bladzijden schetsen we het profiel van onze jongens. De cijfers geven een eerder statisch beeld van onze begeleidingen. Elk traject was anders, elke jongere en zijn uitdagingen uniek. In het kwaliteitsverslag proberen we kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van trajecten van onze jongeren meer dynamisch en inzichtelijker in beeld te brengen.

Gestarte begeleidingen

In 2020 werden 42 begeleidingen opgestart: 32 reguliere opnames en 10 crisisdepannages. Tabel 1 geeft een overzicht van het aantal reguliere gestarte begeleidingen en crisisdepannages naar verwijzende instantie. De crisisdepannages worden later in de tekst verder behandeld. Twee crisisdepannages werden aansluitend op de crisisbegeleiding regulier residentieel opgenomen. In de verdere behandeling van de cijfers nemen we ze daardoor op in de cijfers reguliere opnames. Van de 34 reguliere opnames (32+2) realiseerden we 32 reguliere opnames vanuit de jeugdrechtbanken. Meer dan zeven op tien van de gestarte reguliere jeugdrechtbankdossiers (75%) vindt haar oorsprong in de Limburgse rechtbanken (Hasselt, 43,75%; Tongeren, 31,25%). In het totaal van jeugdrechtbankopnames is Turnhout verantwoordelijk voor 12,5% van de opnames. Jeugdrechtbank Leuven verwees 3 jongeren naar onze werking.

Tabel: gestarte begeleidingen naar verwijzende instantie (2017, 2018, 2019 en 2020)

verwijzende instantie	reguliere opnames				crisisdepannages			
	2020	2019	2018	2017	2020	2019	2018	2017
JRB Hasselt	13	9	17	11	3	0	5	0
JRB Tongeren	9	10	9	12	3	2	2	0
JRB Antwerpen	1	1	2	1	0	2	0	0
JRB Brussel	0	0	1	0	0	0	0	0
JRB Dendermonde	0	0	0	0	0	0	0	0
JRB Leuven	3	0	1	1	0	0	0	0
JRB Mechelen	0	0	0	1	0	1	0	0
JRB Turnhout	4	9	5	7	0	0	0	2
totaal JRB	30	29	35	33	6	5	7	2
OCJ Hasselt	0	1	1	0	0	0	0	1
OCJ Tongeren	0	0	0	0	1	1	0	0
OCJ Maaseik	1	0	0	1	0	0	0	0
OCJ Antwerpen	0	0	0	0	0	0	0	0
OCJ Leuven	0	0	0	0	0	0	0	0
OCJ Turnhout	0	0	0	1	0	0	0	0
OCJ Brussel	0	0	0	0	0	0	0	0
totaal OCJ	1	1	1	2	1	1	0	1
CPA via ITP	0	0	0	3	0	0	0	0
meldpunt	0	2	0	0	2	1	1	
andere	1	2	3	0	1	0	0	0
totaal	32	34	39	38	10	7	8	3

Crisisdepannages

We ontvangen gemiddeld wekelijks vragen naar kortdurende crisisopvang voor jongeren. Sinds de aansluiting als mogelijks aanbod in het Crisispunt -18 zien we meer vragen op ons afkomen. Afhankelijk van bezetting, draagkracht en de specifieke vraagstelling gaan we al dan niet in op een vraag naar Bed-Bad-Brood in afwachting van een andere oplossing. In tien gevallen leidde dit effectief tot een crisisverblijf in onze leergroep.

Twee vragen naar crisisbegeleiding passeerden via het Crisispunt -18 Limburg. In zes van de acht opnames was een jeugdrechtsbank betrokken; een jongeren werd verwezen door OCJ Tongeren. We boden crisisverblijf aan voor vier 16-jarigen, vier 17-jarigen en 2 18-jarigen. Een klassiek crisisverblijf duurt maximaal 14-dagen. We refereerden hierboven al naar twee jongeren die aansluitend op crisisdepannage regulier werden opgenomen. Naar verblijfplaats voor crisisdepannage zien we: in zeven trajecten volgt een crisisverblijf op een verblijf bij contextfiguren, een jongere verbleef in een begeleidingstehuis, een jongere in een OOC, een laatste jongere was dakloos en leefde op straat.

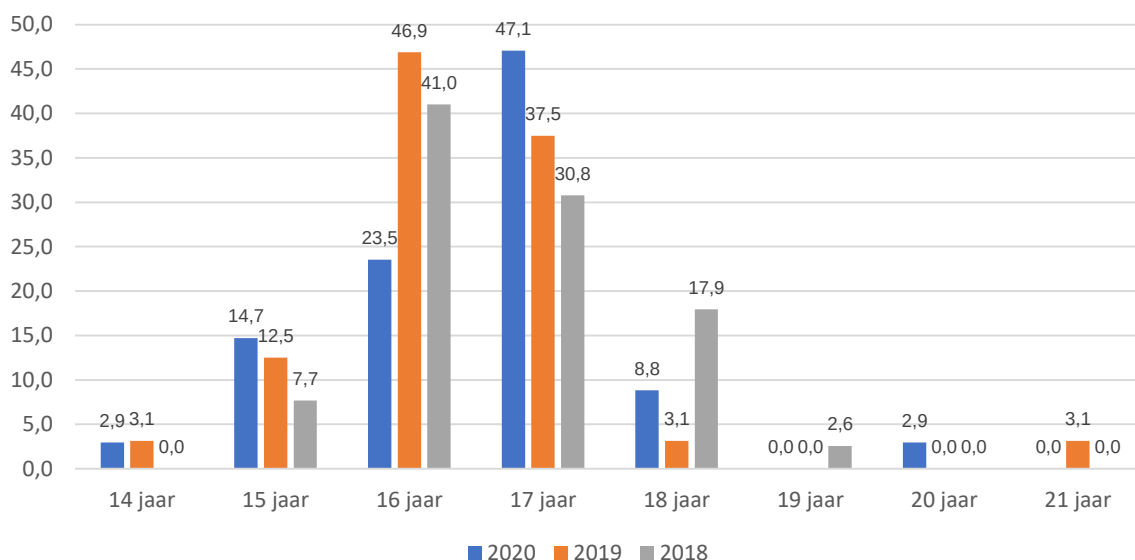
We proberen – afhankelijk van de specifieke ondersteuningsvraag - naast verblijf ook aspecten van contextbegeleiding aan te bieden. We ervaren in de sector steeds meer de nood en zinvolheid om naast Bed-Bad-Brood ook de vierde B van begeleiding te integreren.

We namen ook een jongere op in het kader van een CANO-crisisdepannage. Deze jongere werd niet meegenomen in de statistieken.

Reflectie op de gestarte begeleidingen

Naar verdeling VOS/MOF in de volledige populatie zien we volgende cijfers: 21 VOS'ers en 21 jeugddelictplegers. In de reguliere opnames zien we een overwicht van minderjarige delictplegers (20 jeugddelictplegers en 14 VOS'ers). Het is moeilijk hierover harde uitspraken te doen, aangezien de begrippen VOS en MOF zich in de praktijk moeilijk laten afbakenen. Met de komst van integrale jeugdhulp werd het begrip Verontrustende OpvoedingsSituaties (VOS) geïntroduceerd.

grafiek: *relatief aandeel leeftijd in 2020, 2019 en 2018*

Cijfers over de leeftijd van de jongeren op moment van reguliere opname leren ons dat bijna de helft van de jongens (47,1%) op moment van instroom 17 jaar is. Het aandeel 17-jarigen neemt opnieuw licht toe (2019, 37,5%; 2018, 30,8%; 2017, 48,8%; 2016, 38,2%; 2015, 58%; 2014, 68%). We zien ook opnieuw iets meer +18-jarigen instromen in de werking.

De leeftijdsverdeling is conform de opnamecriteria.

Wat de nationaliteit betreft, zien we dat acht op 10 instromers (79,4%) de Belgische nationaliteit hebben. Daarnaast zien we de volgende nationaliteiten terugkomen: Nederlander (4), Afghaan (1), Serviër (1) en Spaans (1). In de populatie jongeren met Belgische nationaliteit zien we nog 18 jongeren waarvan de naam doet vermoeden dat ze een andere etniciteit dan de Belgische hebben.

Naar situatie herkomst van de gestarte begeleidingen zien we het volgende: bijna zes op tien gestarte begeleidingen (n=20; 58,8%) stromen rechtstreeks door vanuit de gemeenschapsinstelling. 9 jongens verbleven op moment van opstart in hun eigen context. Naar herkomst zien we ook nog opnames vanuit andere jeugdhulporganisaties (3), een CBAW-situatie. Een jongere was dak- en thuisloos op moment van opname.

grafiek: herkomst van de gestarte begeleidingen

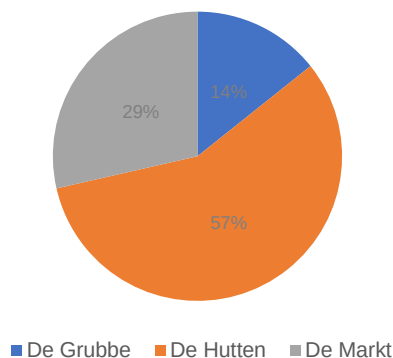

In uitvoering van het engagement naar het opnemen van minderjarigen die rechtstreeks doorstromen vanuit een gemeenschapsinstelling namen we 20 keer een jongere rechtstreeks op vanuit de gemeenschapsinstelling. Dat aantal ligt iets lager dan in 2019 (22)

We blijven gaan voor gedeelde trajecten met en de uitstroom van trajecten vanuit de gemeenschapsinstellingen. En bijkomend voor die trajecten die dreigen te blokkeren en geblokkeerd zijn los van de gemeenschapsinstelling.

De methodische hantering van deze jongeren kadert binnen de CANO-visie. Daarnaast namen we tien jongeren op en werkten we in totaal 12 jongeren specifiek aan delictgedrag aan de hand van het protocol Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer. In totaal werkten we in 20 trajecten met gedeelde trajecten met de gemeenschapsinstelling. Gedeelde trajecten tussen gemeenschapsvoorziening en private voorziening zullen in de komende jaren belangrijk worden in de trajecten van onze jongeren.

grafiek: relatief aandeel jongens uit afdelingen GI

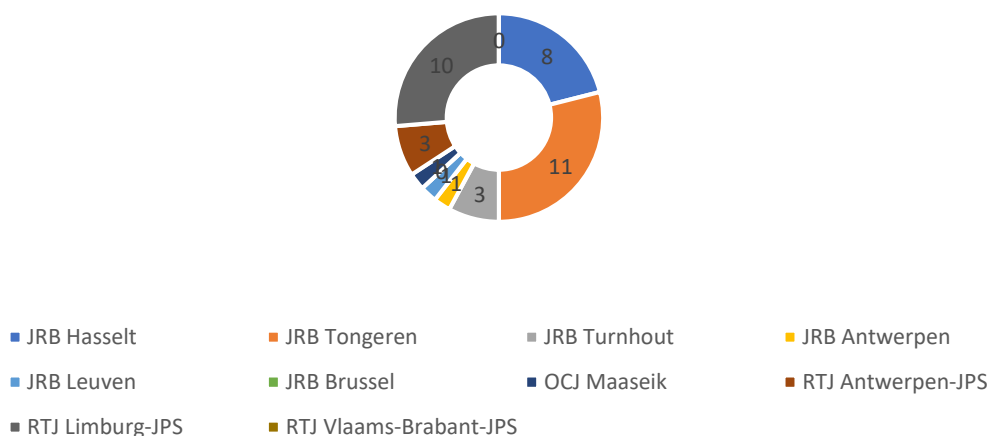

Bijna 9 op 10 jongens (85,7%) van de populatie uitstromers Gemeenschapsinstelling verbleven in Gemeenschapsinstelling De Kempen. Binnen deze groep nemen de jongens die rechtstreeks doorstromen vanuit afdeling De Hutten het grootste aandeel in (57%). Zes opnames zijn gestart na verblijf in De Markt (29%). In drie trajecten zijn we gestart aansluitend op een verblijf in De Grubbe (Everberg).

Lopende begeleidingen

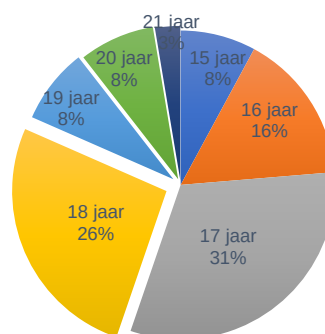
Op 31-12-2020 hadden we 38 jongens en hun leefomgevingen in begeleiding. 63% van deze jongens stond onder toezicht van de jeugdrechtbank (n=24). Eén jongere stond onder toezicht van een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. 34,2% werd verder begeleid in een vrijwillig kader na 18 jaar (n=13). 17 jongeren worden verder begeleid na 18 jaar. Vier jongens waren meerderjarig en stonden verlengd onder toezicht van de jeugdrechter. 13 jongens werden verder begeleid in het kader van vrijwillige hulpverlening (10 RTJ Limburg; 3 RTJ Antwerpen).

grafiek verwijzer 31/12/2020

Naar leeftijd van de jongeren in onze bezetting op 31-12-2020 zien we dat 31% (n=12) 17 jaar is op het moment van de jaarwisseling. In 2019 was hun aandeel 43,2%. Ongeveer een op vier jongeren (24%) zijn 16 jaar of jonger. 17 Jongeren (45%) hadden op 31-12-2020 de kaap van meerderjarigheid overschreden. Zeven van deze jongeren waren 19 jaar of ouder.

grafiek leeftijd op 31/12/2020

Het decreet Integrale Jeugdhulp maakt mogelijk dat er een vorm van 'voortgezette hulpverlening' gerealiseerd wordt. Voorwaarde is wel dat het gaat om iemand die voor zijn 18de verjaardag al jeugdhulp heeft aangevraagd. Dergelijke vragen van voortgezette jeugdhulpverlening moeten door de Afdeling Continuïteit en Toegang (ACT) behandeld worden. Nieuw is dus dat we als voorziening de vraag naar

voortgezette hulpverlening via het A-document stellen aan ACT, en bij goedkeuring het dossier ook blijven opvolgen. Het actieplan jongvolwassenen verruimt de mogelijkheden naar inzet van hulpverlening na meerderjarigheid. Ook in onze werking tekent zich een trend af waarbij ongeveer een derde van de jongeren die we begeleiden ervoor opteren om ook na 18 verder begeleid te worden.

Beëindigde begeleidingen (uitschrijvingen)

In 2020 werden 39 begeleidingstrajecten beëindigd. In negen trajecten ging het om kortdurende crisisdepannages, in 30 trajecten ging het over reguliere opnames.

Crisisdepannages

Er werden in 2020 tien crisisdepannages opgestart. Daarvan werden acht trajecten afgerond in 2020. Een crisisjongere die op het eind van 2019 werd opgenomen werd begin 2020 afgerond. Twee jongeren werden aansluitend op het crisisverblijf regulier opgenomen.

Globaal genomen zien we verblijfstermijnen van 6 dagen tot 31 dagen. De bestemmingen van deze jongeren zijn erg divers: context (4) en jeugdhulpvoorziening (4). Een jongere ging drie weken later alleen wonen.

Reguliere opnames

Naar leeftijd op het moment van uitschrijving zien we dat 46,7% van de trajecten (n=14) de jongere uitgeschreven voor of op de 18^e verjaardag. Vijf begeleidingstrajecten werden effectief afgerond de dag dat de jongeren meerderjarig worden. **Bijna de helft van de jongens (53,2%) werd nog begeleid na de 18e verjaardag.**

JAAR	AANTAL	%
15 JAAR	1	3,3
16 JAAR	5	16,7
17 JAAR	8	26,7
18 JAAR	13	43,3
19 JAAR	1	3,3
20 JAAR	1	3,3
21 JAAR	1	3,3
TOTAAL	30	100,0

Naar begeleidingsduur geven we de meest opvallende zaken mee. Iets meer dan een derde van de jongeren (36,7%) blijven tussen zes maanden en een jaar in begeleiding. Bijna een op drie jongeren (29,9%) blijft langer dan een jaar in begeleiding.

Bij jongeren met een vroegtijdig afgebroken begeleidingstraject hanteren we ons behoudsengagement: een aantal jongeren werden in de loop van 2020 of 2021 heropgenomen, en sluipen op die manier terug in de statistieken. Anderen zijn in onderzoek.

BEGELEIDINGSDUUR	AANTAL	%
1 DAG	0	0,0
< 6D	1	3,3
6<14D	0	0,0
14<31D	0	0,0
1<2M	0	0,0
2<6M	4	13,3
6<9M	11	36,7
9M<1J	5	16,7
1<1,5J	7	23,3
1,5<2J	0	0,0
2<3J	1	3,3
+3J	1	3,3
TOTAAL	30	100,0

Bestemming

Naar bestemming zien we dat acht op tien jongens (80%) op moment van uitschrijving in hun context verblijven (2019:42,9%). Twee jongeren woonden alleen of samen op moment van uitschrijving. Een jongeren werd uitgeschreven wegens ontvluchting. 2 jongens werden teruggekoppeld naar de gemeenschapsinstelling. We namen in 2020 ook van een jongere afscheid wegens overlijden.

BESTEMMING	AANTAL	%
GI	2	6,7
CONTEXT	24	80,0
OOOC	0	0,0
ALLEEN/SAMEN WONEN	2	6,7
PLEEGGEZIN	0	0,0
BEGELEIDINGSTEHUIS	0	0,0
ONTVLUCHTING	1	3,3
CBAW	0	0,0
GEVANGENIS	0	0,0
OVERLEDEN	1	3,3
TOTAAL	30	100,0

grafiek bestemming op moment van uitschrijving

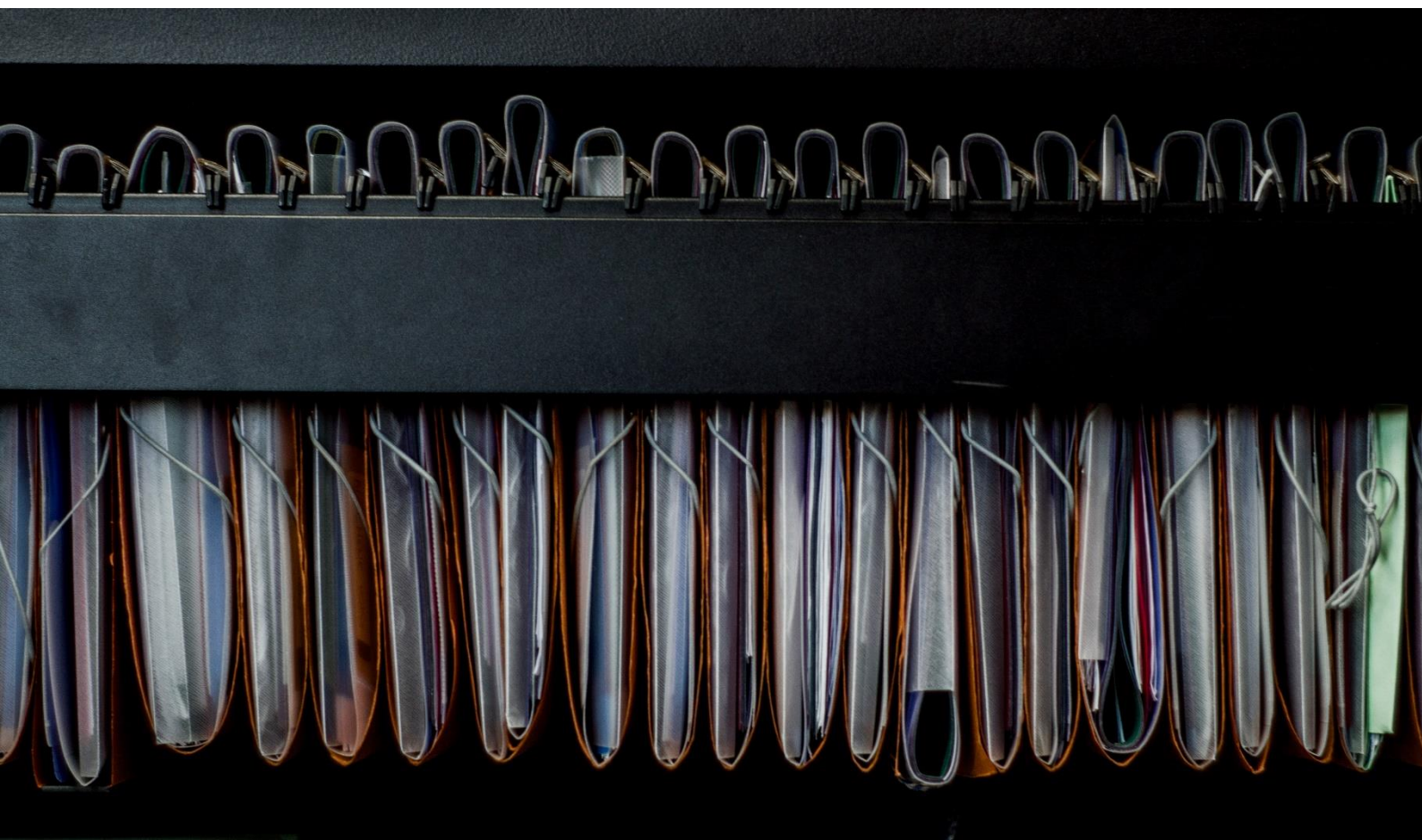

Na bestemming gemeenschapsinstelling worden al de trajecten onderzocht naar de mogelijkheid tot heropname. In de meerderheid van de gevallen leidt dit effectief tot heropname in hetzelfde of volgende jaar.

Bezetting 2020

Binc, het registratiesysteem Begeleiding in Cijfers), genereert bezettingsgraden op basis van de Binc-registraties door onze medewerkers. In de kwaliteitsverslaggeving (beschikbaar juni 2020) geven we de bezettingsgraden van alle modules in Organisatie voor Bijzondere Jeugdzorg (OVBJ) Pieter Simenon weer. De totale bezettingsgraad is een gewogen gemiddelde over alle modules waarbij sommige onderdelen (bijv. verblijf) een zwaarder gewicht krijgen.

De bezettingsgraad van de volledige Organisatie voor Bijzondere Jeugdzorg Pieter Simenon bedraagt 91,9%. De bezettingsgraad ligt in de lijn van de voorbije jaren. De bezettingsgraad wordt berekend op basis van 37 begeleidingen sinds 1/09/2019 en op basis van 42 begeleidingen vanaf 2020.

CANO Vlaanderen is een samenwerkingsverband tussen organisaties actief in de hulp en ondersteuning van jongeren en hun omgeving. CANO staat voor **Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning**. Een naam die voor zich spreekt: het zit CANO-organisaties in de genen om gedreven met netwerken en omgevingen bezig te zijn. Anno 2021 bestaat het samenwerkingsverband CANO Vlaanderen uit 13 organisaties.

CANO Pieter Simenon neemt in dit samenwerkingsverband een voorzittersfunctie op.

Dit in nauwe samenwerking met Tine Vansteenkiste, CANO-medewerker.

Daarnaast is Bert Geerts, coördinator in CANO Pieter Simenon, ook inspirator en trekker van het project De Poule.

CANO Vlaanderen kan rekenen op een stevige netwerkstructuur. Begeleiders ontmoeten elkaar in intervisie-overleg. Pedagogisch verantwoordelijken overleggen in stafoverleg. En de directeuren van de 13 Vlaamse organisaties ontmoeten elkaar vijfmaal per jaar in directieoverleg.

Daarnaast worden jaarlijks over de 13 CANO's gedeelde initiatieven opgezet. In CANO & Sport buigen we ons over de impact van sporten en beweging in de begeleiding van jongeren en gezinnen. CANO Intro verzorgt inhoud en leerprocessen voor nieuwe CANO-medewerkers. In CANO Labo stellen we met doorwinterde canovieten onze overtuigingen ter discussie.

Samen spreken we af op welke thema's we jaarlijks focussen, dat noemen we krachtlijnen. Deze krachtlijnen zijn stevast de rode draad doorheen de werking van CANO Vlaanderen.

In 2020 werd veel aandacht besteed aan gedeelde trajecten, het project De Poule en de doorontwikkeling van het CANO-protocol.

Op 18 december bogen we ons samen met meer dan 100 canovieten over een tussentijdse versie van een nieuw CANO protocol. Het vorige CANO protocol dateert inmiddels van 2011. In de praktijk was er al veel evolutie onderweg. De studiedagen van de afgelopen jaren belichtten telkens nieuwe accenten van onze missie: durven, ondernemen, samenleven, samenwerken...

De intentie van het proces is een herbevestiging van een aantal uitgangspunten, maar vooral de insluiting van nieuwe elementen die de afgelopen jaren belangrijk werden. Het verhaal van een kinderrechtengestuurde aanpak, intersectoraal samenwerken en een brede evolutie van samenwerking tussen organisaties naar effectieve samenwerking en ondersteuning in begeleidingsprocessen.

'CANO vernieuwt 2020' focuste op het resultaat van een jaar hard werk van een interne werk- en schrijfgroep.

In een volgende stap in 2021 bespreken we het resultaat met samenwerkingspartners en de beleidsmakers en Opgroeien.

De doorontwikkeling van het CANO-protocol was een uitdagende opdracht. 13 organisaties verbonden

door de overtuiging van het CANO-gedachtengoed zetten opnieuw een ambitie in perspectief om in de toekomst onze jongeren en hun contexten krachtgericht te blijven benaderen. De werk- en schrijfgroep was een afvaardiging van CANO Staf- en Directieleden van de 13 verschillende organisaties. Enkelen die de vroegere fundamenteën van CANO mee vormgaven, aangevuld met mensen die recenter het CANO-ambassadeurschap hoog in het vaandel dragen. Covid-19 was in dit proces geen spelbreker, in tegendeel leek er zuurstof te zijn om met veel passie aan dit proces te werken. Het deed deugd om in deze uitdagende tijden toch een inhoudelijk proces vorm te geven. We kijken samen uit naar het vervolg; namelijk het feedbackmoment met onze samenwerkingspartners en vooral onze jongeren en hun netwerken.

De Poule is ontstaan uit de CANO-krachtlijn: Alternatieve vrijheidsbeperkende begeleidingsvormen, ondersteund door onderzoek. CANO heeft een dynamisch verleden rond alternatieve begeleidingstrajecten.

De Poule is een initiatief binnen het CANO-samenwerkingsverband om deze expertise te borgen en uit te breiden. We zijn op zoek naar plekken in de samenleving die mee verantwoordelijkheid willen dragen in geblokeerde ontwikkelingstrajecten van jongeren en hun context.

De expertise binnen CANO-De Poule zorgt voor een ondersteuning aan jongere, netwerk, betrokken hulpverlening en deze "CANO Pouleplaatsen" om een krachtig traject te laten groeien waarbij kansen van alle betrokkenen centraal staan. In 2020 organiseerde De Poule een 5-tal inspiratiemomenten binnen het CANO-netwerk om canovieten mee te nemen in deze alternatieve begeleidingstrajecten. Er was veel enthousiasme en expertise te delen rond dit thema. De basis voor dit project is in volle ontwikkeling. Voor de verdere ontwikkelingen kan je altijd terecht op www.canovlaanderen.be

ONZE KERNPROCESSEN

CANO als letterwoord staat voor Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning. CANO Pieter Simonon, van oorsprong een eerder residentiële voorziening, heeft reeds jarenlang expertise opgebouwd in het begeleiden van adolescenten en contexten met een complexe achtergrondproblematiek. Vanuit een herdefiniëring van de residentiële hulpverlening is CANO geëvolueerd tot een multimodaal en flexibel begeleidingsconcept. Cruciale uitgangspunten hierbij zijn dat de hulpverlening permanent vorm krijgt vanuit de dagelijkse leefomgeving van de jongeren en dat nieuwe breuken moeten vermeden worden. Het model stuurt aan op snel en efficiënt schakelen tussen ambulante, mobiele, projectmatige en residentiële begeleidingswerk in opbouw naar een geïntegreerd begeleidingstraject.

In de voorbije jaarverslagen schetsten we het experimenteel modulair kader en de gevolgen voor cliënt, organisaties, medewerkers en beleid. Op sectorniveau betekende het omslagpunt een volledige migratie naar flexibele en gedifferentieerde zorgorganisaties. Hierbij wordt het aanbod erkend, gesubsidieerd en aangestuurd aan de hand van typemodules. Op voorzieningsniveau betekent dit dat wij aan de hand van een modulair kader hulpverlening vertalen in verschillende modules die flexibel ingezet kunnen worden afhankelijk van het traject van de jongeren. Het modulair ziet er sinds 1 januari 2020 als volgt uit (zie ook algemene info):

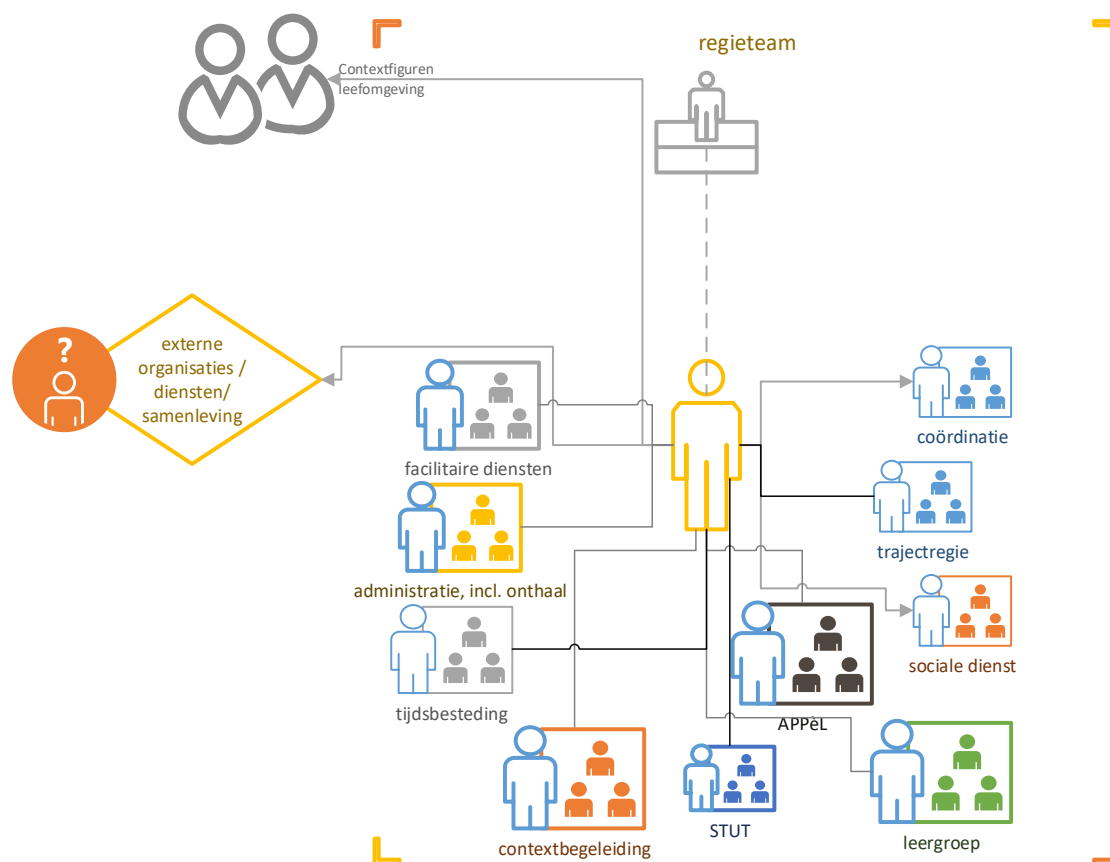
- 29 modules contextbegeleiding kortdurend intensief
- 1 module contextbegeleiding in functie van autonoom wonen
- 7 modules delictgerichte contextbegeleiding
- 12 modules verblijf
- 5 modules ondersteunende begeleiding (APPèL)
- 5 modules contextbegeleiding laag intensief

Deze modules kunnen gecombineerd worden aangeboden (bijv. module verblijf, module contextbegeleiding en module ondersteunende begeleiding). De beschikking van de jeugdrechter bepaalt in welke richting we kunnen schakelen.

Jongens kunnen bij ons residentieel verblijven, of thuis verblijven in combinatie met een intensieve contextbegeleiding, of alleen wonen (vanaf 17 jaar) met begeleiding. Ouders en hun ruimere leefomgeving worden altijd mee begeleid en bij moeilijkheden staat er altijd een bed gereed in de voorziening voor onze jongeren om terug te plooiën. Het schoolgaan en eventueel deeltijds werken wordt extra begeleid door TOVA en afhakers worden speciaal opgevangen in het interne luik van APPèL, de module ondersteunende begeleiding. Wij bieden ook extra begeleiding rond vastlopende jongeren doorheen sociale vaardigheden en time-out. In het externe luik van APPèL werken we bijvoorbeeld samen met zorgboerderijen en organiseren ervaringsprojecten om jongens, anders dan bij een klassiek residentieel verblijf de kans te geven terug naar huis te gaan of te gaan alleen wonen. Het doel is het herstel van de gebroken samenhang tussen de jongere en zijn leefomgeving opdat zij terug hun plaats vinden in onze samenleving.

In de pijler kernprocessen gaan we dieper in op de organisatie van de hulpverlening zoals die gestalte krijgt in de dagelijkse werking van CANO Pieter Simonon.

Het **coördinatie**team coacht en stuurt dit geheel. Zij zijn eindverantwoordelijk en staan samen met de trajectregisseurs in voor de continuïteit van het hulpverleningstraject.

De **sociale dienst** werd in september 2020 omgevormd waardoor deze taakinhoud onderdeel is van het team trajectregie.

Het team **trajectregie** is na een proefperiode officieel van start gegaan in september. Zij zorgen voor een vlot verloop van elke opname in samenwerking met ACT. Ze staan in voor de continuïteit van het hulpverleningstraject.

De **leergroep** realiseert een tijdelijk verblijf voor een aantal jongeren, maar pas nadat alle hulpbronnen in de leefomgeving zijn aangesproken op hun mogelijkheden. De leergroep is een steeds beschikbare 'terugvalbasis' voor alle jongeren die door het begeleidingstehuis contextueel begeleid worden. Het einddoel is steeds een re-integratie in hun eigen leefomgeving.

Het **contextteam** staat in voor de vraaggestuurde begeleiding van 34 jongens en hun leefomgeving.

TOVA biedt ondersteuning in het zoek- en begeleidingsproces naar een zinvolle en groeibevorderende tijdsbesteding, gekaderd binnen het individueel begeleidingstraject van de jongere. Als actieve ondersteuning niet nodig is geven zij zowel intern (begeleiders, jongeren, gezinnen) als extern (samenwerkingspartners die aanleunen bij leerrecht, onderwijs) advies op basis van hun expertise.

Het **STUT**-team heeft als kernopdrachten: het aanbieden van sociale vaardigheidstraining onder de vorm van rots en water verweven met (gevecht)sport. Daarnaast vervult het STUT-team een belangrijke brugfunctie in het stimuleren van vakantie en vrijetijdsinvulling. Het STUT-team treedt ook op als groene begeleider en ondersteunt de jongeren in het kenbaar maken van hun mening/idee. STUT vervult een belangrijke ondersteunende rol aan de leergroep doormiddel van een activiteiten aanbod tijdens de schoolvakantie.

APPèL, de module ondersteunende begeleiding van Pieter Simenon profileert zich als een ondersteunend begeleidingsaanbod met een intern en extern luik.

Administratieve en facilitaire diensten verzorgen processen in de back office. Zij zorgen voor processen in functie van financiën, personeel, materieel, middelen en logistieke samenwerking.

De interne regie op cliëtniveau: het regieteam

Centraal in het organiseren en beheersen van de individuele begeleidingsprocessen staat het regieteam. Het regieteam is een team van medewerkers opgebouwd rond het traject van een jongere. Alle expertise die nuttig is in het traject van de jongere wordt op regelmatige momenten geactiveerd. Het regieteam vindt minstens eenmaal in twee weken plaats en ad hoc volgens de nood in de begeleiding. Het team bestaat centraal uit een trajectregisseur en contextbegeleider en wordt - indien het traject dit vraagt - aangevuld met medewerkers uit de andere teams. Het regieteam bespreekt de begeleiding van de jongere integraal en bewaakt de voortgang van het traject. Het regieteam bewaakt - in overleg met de verwijzer - de beslissingslijn om te 'zappen', schakelen tussen de verschillende modules die we aanbieden. Ook de jongere,

zijn contextfiguren of belangrijke externe partners worden uitgenodigd om op regelmatige tijdstippen aan te sluiten op het regieteam. In de terminologie van het experimenteel modulair kader vervult het regieteam de rol van interne regie op cliëtniveau.

Binnen de opvolging van het traject trachten we vraaggestuurde hulpverlening zoveel als mogelijk te realiseren. De coördinatoren en trajectregisseurs sturen en bewaken de trajecten. Wij beschouwen het regieteam als dé motor van elke begeleiding. Naast een integrale bespreking van het traject van de jongere, biedt het regieteam ook de ruimte en zuurstof voor een eerstelijnscoaching van onze betrokken medewerkers.

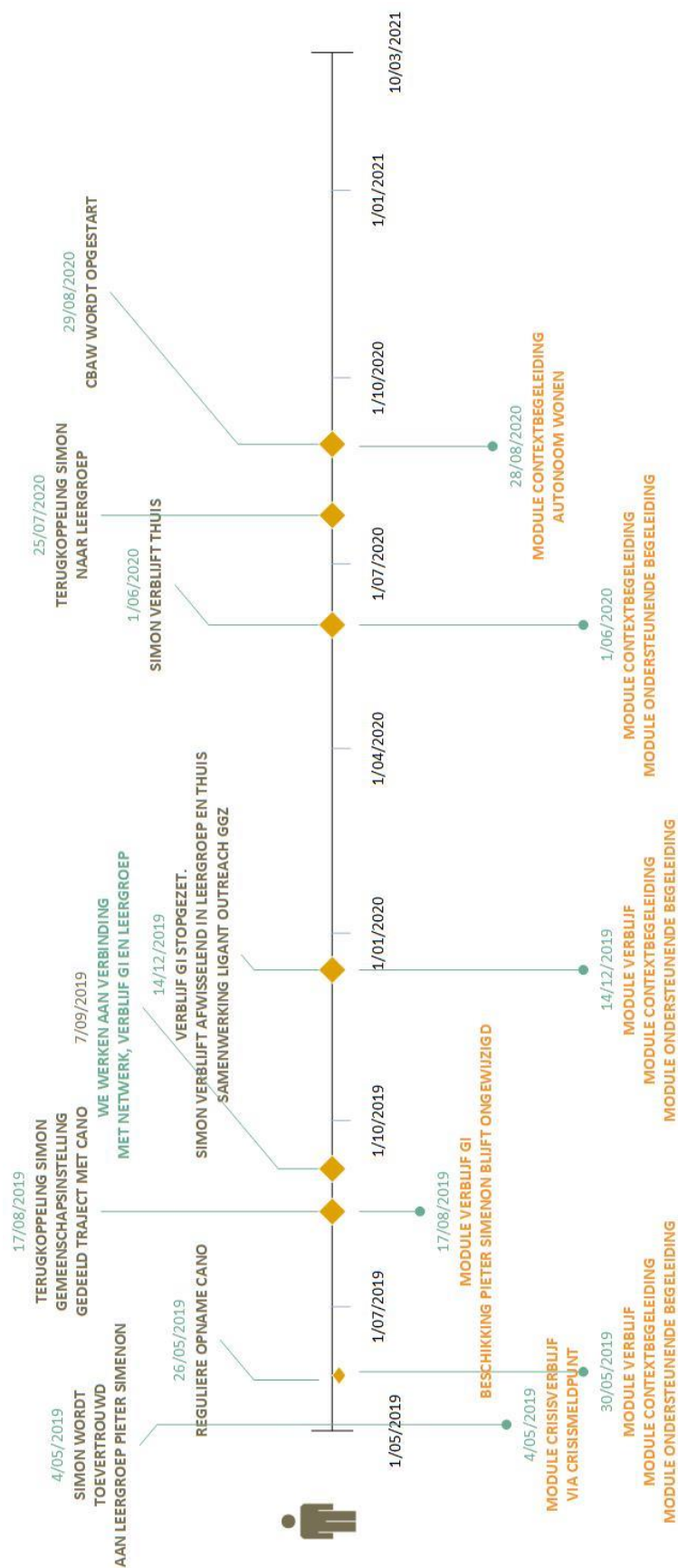
In de hierna volgende bladzijden verduidelijken we welke teams voeding geven aan het regieteam en geven we meer toelichting bij de kernprocessen van deze teams.

"Voor elke cliënt (of voor elk cliëntsysteem) wordt een interne regie geactiveerd die het verloop van het traject binnen de organisatie opvolgt, de verwijzende instantie van het verloop op de hoogte houdt, en de naadloosheid en eenduidigheid van het cliënttraject garandeert."

Illustratie van een CANO-begeleidingstraject

Voorbeeld Simon

Simon werd bij ons aangemeld in mei 2019 door de sociale dienst van de jeugdrechtsbank in samenwerking met het crisismeldpunt. Hij was toen 16 jaar. Simon zat op dat moment in de gemeenschapsinstelling (GI) voor een Time-out, maar al snel was duidelijk dat er geen herstel kon plaatsvinden tussen hem en zijn voorziening van herkomst. De crisisplaatsing in Pieter Simenon zou het herstelproces meer ruimte geven om dit kwalitatief te kunnen doen. Simon kwam vanuit de GI naar onze leergroep in mei 2019. Wat aanvankelijk een crisisverblijf was, werd al snel een reguliere opname. Simon was een veerkrachtige jonge kerel die stage voor zijn opleiding combineerde met weekendwerk. Hij wist van aanpakken en deze kracht zou hem ongetwijfeld ook vooruit helpen in zijn traject. Simon wou heel snel gaan; zijn context, zijn begeleiding kon zijn bewegingen niet altijd volgen en we kregen ook het gevoel dat Simon zichzelf ook voorbij holde.

Gebrek aan transparantie zorgde voor wantrouwen. De consulent en jeugdrechter grepen in en plaatsten hem ter bescherming van zichzelf in de gemeenschapsinstelling. Een gedeeld traject met JPS was wel mogelijk, zodat we vanuit de GI aan verbinding konden blijven werken in functie van zijn vervolgetraject na uitstroom GI.

Simon kwam terug in de leergroep en de verbinding met thuis was sterk aanwezig. Verblijf in JPS werd intensief gecombineerd met verblijf thuis en zijn weekendwerk kon daardoor terug opgestart worden. Veerkracht is nog steeds een talent van deze jonge man en hij blijft verder vooruit denken in zijn traject. Covid-19 zorgde tijdelijk voor een fulltime-verblijf thuis. In die tijd werd er gezocht naar een autonomer traject en dat lukte ook. Simon kreeg ook meer vertrouwen in zijn begeleiding en had nog altijd de steun van zijn sterke context. Zijn CBAW-traject werd kort nadien een feit. Simon woont intussen al meer dan 6 maanden alleen, sinds kort met zijn vriendin en werkt fulltime. Zijn begeleiding werd verder gezet op vrijwillige basis.

Het traject is een mooi voorbeeld van hoe CANO er voor kan zorgen dat dynamische inzet van verschillende hulp- en samenlevingsvormen een begeleidingsengagement kan waarmaken.

Gedreven in verbinding

Krachtig in engagement

Gedurfd ondernemen

voor een zorgzaam samenleven.

VAN SOCIALE DIENST NAAR TRAJECTREGIETEAM 0

Doorheen 2020 gingen we verder op zoek naar een integratie van opnameprocessen en de opvolging van de trajecten van onze gasten. Vanaf september 2020 evolueren we naar een geïntegreerd model waarin de interne regie op organisatieniveau rechtstreeks gekoppeld wordt aan de interne regie op doelgroepniveau.

Doorheen de jaren heeft de sociale dienst een sterke expertise opgebouwd in een vlot verloop van elke opname in samenwerking met de Afdeling Continuïteit en Toegang (ACT), rekening houdend met de bestaande opnameprocedure en doelgroep. De opvolging van een traject stopt niet bij de opname waardoor de sociale dienst beschikbaar blijft voor vragen van de jongere, zijn context, de verwijzer, interne of externe diensten.

Doorheen 2019 en 2020 hebben sociale dienst en methodische coördinatie vanuit eenzelfde probleemstelling gelijktijdig een proces gelopen. Als innovatieve organisatie kennen we de laatste jaren een stevige groei in het aantal reguliere dossiers en trajecten waar we ad hoc in betrokken worden. Daarnaast worden we als netwerkorganisatie vaker betrokken in samenwerkingen allerhande. Om binnen innovatie gezond te blijven is het goed om onze kerndoelstelling aan een kwaliteitscheck te onderwerpen. Als we dezelfde kwaliteit willen nastreven binnen de

opvolging van trajecten maar ook de focus beleidsmatig willen verruimen dienen we te schakelen en te kiezen voor een vernieuwd concept. De grote schat aan expertise die de sociale dienst jarenlang heeft opgebouwd willen we veruimd inzetten binnen trajecten. We hebben er dan ook voor gekozen om te werken met trajectregisseurs.

De trajectregisseurs regisseren letterlijk en figuurlijk het traject dat we samen met de jongeren en hun leefomgevingen in onze organisatie lopen. Zij zijn betrokken van kennismaking en opname tot begeleiding en nazorg. Van inhoudelijke begeleidingsprocessen tot de kleine en grote administratieve opvolging. Dat zorgt voor een verhoogde betrokkenheid op alle doelgroepgebonden processen in de organisatie, een gedeelde verantwoordelijkheid tussen trajectregisseurs, begeleiders en andere geledingen van de organisatie. En voor een gezondere en evenwichtigere druk ingeval van periodes van extra vraag naar betrokkenheid in dossiers.

Het beheer van de capaciteit binnen een gemoduleerde organisatie is een cruciale opdracht, die wordt vertaald in een interne regie op organisatieniveau.

MODULE VERBLIJF HET LEERGROEPTEAM

De leergroep realiseert een tijdelijk verblijf voor een aantal van onze jongeren, maar pas nadat alle hulpbronnen in de leefomgeving zijn aangesproken op hun mogelijkheden. Dit aanbod is sterk geïndividualiseerd en legt de nadruk op ondersteuning, beveiliging, structureren en begrenzen in combinatie met ruimte en verantwoordelijkheid, kansen en groei.

Door een permanentiesysteem de klok rond is de leergroep een steeds beschikbare 'terugvalbasis' voor alle jongeren die door CANO Pieter Simenon contextueel begeleid worden. Een verblijf in de leergroep heeft geen leefomgevingsvervangende functie (tenzij zeer uitzonderlijk). We werken intensief met de jongeren rond het (weer) in verbinding komen met zichzelf en zijn leefomgeving. De jongere zal verblijven waar zich het meeste ontwikkelingskansen voordoen. Het einddoel van een begeleiding is steeds een re-integratie in hun eigen leefomgeving.

De jongere wordt gestimuleerd om terug verbinding te leggen met zichzelf, met zijn context van oorsprong en met de context waarin hij zich dagelijks beweegt. Residentieel werken creëert extra ruimte om een netwerk te herstellen of zelfs uit te bouwen als de jongere geen context meer heeft. Voor de context van de jongere kan de residentiële 'back-up' een verhoging van de eigen kracht betekenen waardoor het mogelijk wordt op langere termijn te blijven werken aan de probleemsituatie waarmee men geconfronteerd wordt.

Het residentiële permanentiesysteem vormt een steeds aanwezige terugvalbasis voor alle jongeren en hun context. Voor de jongere biedt de residentie de mogelijkheid tot 'leren samenleven', een essentiële vaardigheid om in een context te kunnen leven. Door talrijke breuken in de verblijfssituatie zijn de vaardigheden van jongeren op dit vlak dikwijls onvoldoende ontwikkeld of hebben ze de motivatie verloren om hier nog in te investeren.

Het verblijf kan een structurerende functie hebben. De residentiële begeleiding biedt immers een leeftijdsadequaat kader aan met een genormaliseerd leefritme vanuit een open en participatieve doch ook sturende en gestructureerde pedagogische omkadering.

Groepsprocessen kunnen als een leermiddel gezien worden. We zetten sterk in op zowel individuele als groepsreflecties. In de leergroep leren de jongeren meer verantwoordelijkheid op te nemen en werken ze aan het ontwikkelen van competenties: dagstructuur, praktische vaardigheden, zorg voor anderen, sociale vaardigheden en zelfzorg.

In 2020 bleef het thema participatie centraal aanwezig. COVID-19 was een extra uitdaging om ook ons CANO-verblijf mee om te gaan, maar het thema participatie integreren zorgde voor een sterk uitwisselingsmodel tussen jongeren en begeleiders om ook deze uitdaging bespreekbaar te maken en gedachten en gevoelens rond uit te wisselen. We geloven sterk dat we door hun ervaringen mee te nemen in het organiseren van de leergroep een geheel kunnen vormen waar ieders ontwikkelingskansen nog beter tot zijn recht komen. Hun betrokkenheid helpt de jongeren nadien ook om meer te geloven in de kaders/instrumenten die we samen ontwikkelen. We implementeerden de cirkelgesprekken als methodiek om verder te groeien in het "samenleven". Wekelijks bespreken we thema's op het cirkelgesprek en wisselen we uit op het leergroepsteam. We bouwen ervaring op en 2 collega's volgden nog een vorming rond het cirkelen. We installeerden deze methodiek om de communicatie en reflectie tussen jongeren en begeleiders te faciliteren. Het help ons om naast de eenvoudige zaken, ook de moeilijke gebeurtenissen bespreek te maken.

In 2020 starten we onze medewerking in het traject van het Positief leefklimaat. In samenwerking met het Agentschap Opgroeien, Universiteit Gent en o.a. Prof Peer Van Der Helm nemen we ons leefklimaat onder de loep en bevrage we onze jongeren en begeleiders hoe zij het leef/werkklimaat ervaren in de leergroep. Ook hier was er een relevante link met het thema participatie en kwam onze geïmplementeerde methodiek cirkelen van pas. Dit onderzoek is een unicum gezien het de eerste wetenschappelijke cijfers rond residentieel verblijf zal verzamelen.

Een CANO-residentie staat zowel open voor langdurige begeleidingen, wanneer dit vanuit de problematiek van de jongere aangewezen is, als voor jongeren die op relatief korte termijn terug naar huis gaan wonen of willen doorgroeien naar een autonoom wonen (het vroegere Begeleid Zelfstandig Wonen). De 'zap'-functie is vanaf het begin ingebouwd: jongeren kunnen soepel 'schakelen' tussen residentieel, in de oorspronkelijke leefomgeving verblijven of zelfstandig wonen. Anticiperend op en tijdens crisismomenten kunnen time-out- en projectwerking nieuwe radicale breuken vermijden en het langetermijnperspectief gaaf houden.

MODULE CONTEXTBEGELEIDING

HET CONTEXTTEAM

Het contextteam van CANO Pieter Simenon zet de samenwerking met de jongere en hun directe leefomgeving centraal. Dit team streeft ernaar om de communicatie in en met de leefomgeving van de jongeren op gang brengen, de banden (tussen gezinsleden en netwerken) in deze leefomgeving te herstellen, het netwerk te activeren en te verstevigen vanuit de aanwezige krachten van het gezin en hun netwerk. We gaan ervan uit dat deze verschillende actoren eigen positieve mogelijkheden hebben (oplossingscapaciteiten en krachtbronnen) en blijven hen daarop aanspreken. Re-integratie in gezin en maatschappij staan voorop, evenals verbondenheid en zelfstandigheid in het functioneren van de jongeren en hun context.

De contacten tussen contextbegeleider en jongere zijn intensief. Het aangaan van verbinding met de jongere, zijn ouders (of de andere steunfiguren) staat hier steeds centraal. Het contextteam bestaat uit 11 contextbegeleiders die elk een aantal jongeren en hun netwerkfiguren wekelijks opvolgen. In het kader van de integrale begeleiding worden door het handelingsplan gestuurde begeleidingsactiviteiten verzorgd. Die zijn zeer divers: face-to-face begeleidingsgesprekken met de jongere, gezin en breder netwerk, maar ook video-calls, telefoongesprekken, e-mails en brieven. Of actievare ervaringsgerichte of sportieve activiteiten.

De begeleider blijft op alle momenten een steunfiguur voor de jongere, ook wanneer deze een moeilijk begeleidbare houding vertoont. Contextbegeleiding behandelt verschillende onderwerpen: het gaat vaak om zeer praktische samenlevingsafspraken tussen de verschillende actoren, zoals regels over op tijd thuis zijn, manieren om te sparen, weekplanning en dergelijke meer. Hiernaast raken de contextbegeleiders thema's aan zoals het herstel tussen jongere en ouders, pedagogische steun, het algemeen welbevinden van iedere betrokkene, psycho-educatie, aandacht voor de communicatiepatronen, ... Ook wordt er sterk netwerkgericht gewerkt: in kaart brengen van het netwerk, dit bespreken en hierin ondersteuning zoeken, het netwerk proberen te verbreden.

Centraal in de begeleiding van de jongere en zijn netwerk staat het regieteam, een tweewekelijks overleg waarop alle betrokkenen uit alle teams (trajectregisseur, contextbegeleider, TOVA-begeleider, eventueel leergroep- en STUT-begeleider) aansluiten. Bedoeling is de jongere zelf zoveel mogelijk te laten deelnemen aan deze vergadering om zo de participatie en inbreng van de jongere zo groot mogelijk te houden.

Wanneer samenleven tussen jongere en context niet meer haalbaar blijkt en gesprekken met de betrokkenen hierin geen verandering kunnen brengen, zal de contextbegeleider het regieteam op de hoogte brengen. Op dit overleg wordt beslist wat de verdere stappen zijn binnen het traject. Dit kan op verschillende wijzen ingevuld worden: bijvoorbeeld een verblijf bij andere belangrijke personen binnen de context, een time-out-alternatief (een staptocht, een tijdelijk verblijf bij bv een zorgboer of een andere partner (B&B, manege, ...), een korte periode binnen onze residentie of een kort verblijf binnen een gemeenschapsinstelling, ...

Ook wanneer de jongere nood heeft aan uitgebreidere individuele begeleiding – denk bijvoorbeeld aan sociale vaardigheidstrainingen – zal dit in eerste instantie ingeschat worden door de contextbegeleider en op het regieteam besproken worden.

Gedeelde trajecten & delictgerichte contextbegeleiding

Het samenwerkingsverband met de gemeenschapsinstelling van Mol werd in 2019 verder uitgebouwd rond uitstroom van jongens uit Campus De Kempen. Nadat vanuit een afdeling overschrijdende samenwerking het 'draaiboek gedeelde trajecten' werd aangereikt, verdiepten medewerkers van gemeenschapsinstelling De Kempen en van CANO Pieter Simenon zich in het hanteren ervan. Het samenwerken rond jongerendossiers in gedeelde trajecten is een verrijking geworden: meer betrokkenen en daardoor meer kruisbestuiving. Dit alles komt de jongere en zijn context ten goede.

Het nieuwe decreet jeugddelinquentierecht ligt aan de basis van een nieuwe insteek rond contextbegeleiding: 'delictgerichte contextbegeleiding'. Dit is een specifieke ambulante reactie op een jeugddelict, steeds opgelegd door een beslissing van een jeugdrechter en altijd als reactie op een delict. Betrachting hierin is herhaling te voorkomen en welzijn te verhogen, dit steeds met optimale betrokkenheid van ouders/opvoedingsverantwoordelijken. Het is een op zichzelf staande maatregel waarbij de jongere niet uit zijn thuis- of opvoedingscontext wordt gehaald. Of kan in combinatie met of volgend op een gesloten begeleiding in de gemeenschapsinstelling. In 2019 werd in dit kader het 'draaiboek forensische gedeelde trajecten' geschreven, waarmee we in 2019 startten en in 2020 verder zullen doorstarten (intervisie op Vlaams niveau).

Voor het contextteam is het werken rond feiten gepleegd door minderjarigen en recidive niet nieuw, daar we reeds enkele jaren Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer (NPT - een prototype van samenwerking in gedeelde trajecten, maar dan met focus op forensische thema's) aanbieden voor jongeren uit de gemeenschapsinstelling. In 2019 lag voor een tiental dossiers via deze NPT-benadering op delict. In 2020 – met de start van bovengenoemde gedeelde forensische trajecten – zullen we beroep kunnen doen op de expertise en de 'good practice' van het NPT-protocol om vorm te geven aan delictgerichte contextbegeleiding. Een werkgroep binnen het contextteam ging intensief aan de slag met de verdere uitwerking van het delictgerichte aanbod.

In 2020 zagen we dat de module delictgerichte contextbegeleiding volop benut werd door de verwijzende instanties. Voor de provincie Limburg bieden CANO Pieter Simenon en De Wiekslag delictgerichte contextbegeleiding aan. Hier rond worden samen met Agentschap Continuïteit en Toewijzing afspraken gemaakt rond oa. regioverdeling. Ook de verdere toelichting van deze nieuwe module aan consultants en jeugdrechters kreeg in 2020 een plaats.

Jongvolwassenheid: ondersteuningsplan +18

Sinds 2017 begon het contextteam te bouwen aan een structureel in te bedden methodiek rond de voorbereiding van onze jongeren op de nakende zelfstandigheid op de leeftijd van 18 jaar: het ondersteuningsplan +18. We streven ernaar om samen met elke jongere een duidelijk netwerk te activeren. Dit netwerk zal er staan wanneer de jongere ervoor opteert op eigen benen te gaan staan. De jongere beslist door wie of door welke instantie hij ondersteund wenst te worden, hij kijkt als het ware wie hij wilt dat hem helpt na zijn 18de verjaardag. De bouwstenen van deze methodiek werden gevonden aan de hand van visieteksten, brainstormen, werkbezoeken, good practice-onderzoek en betrekken van (Cachet-) jongeren en ouderparticipatie-ouders. De schrijfgroep rond dit ondersteuningsplan +18 deed in 2019 concrete voorstellen te kunnen doen naar de bredere organisatie.

Zo werd in 2020 een start genomen met dit Ondersteuningsplan +18: de implementatie van de KR8!-bundel (een overzichtsdocument dat zicht geeft op de stand van zaken wat betreft de verschillende leefdomeinen). Ook de Netwerktafel +18 (een groot overlegmoment, geregistreerd door de jongere zelf) startte op 1 september en zal verder geëvalueerd en herwerkt worden in 2021.

Verbonden aan het Ondersteuningsplan is het concept 'nazorg'. In 2020 kreeg de uitwerking van 'nazorg' de focus. We kregen de kans om wederom de bevindingen van

Cachet-jongeren en Ouderparticipatie (nu 'Ouders-Punt' genaamd) te verzamelen en mee te nemen in visie en protocol-voorstel. In 2021 zullen we hieraan de laatste hand leggen en voorstellen formuleren richting regieteams.

Op denkdagen (2 à 3 keer per jaar) stellen de leden van het contextteam zich steeds een kwaliteitsvraag: hoe kunnen we onze opdracht kwaliteitsvoller volbrengen? Welke methodieken dienen we verder uit te diepen? Wat missen we in onze werking, waar stuiten we op? Alle thema's

kunnen aan bod komen. 2020 was op dit vlak een atypisch jaar – met slechts 1 denkdag in oktober – maar velen zullen volgen na de pandemie.

Het contextteam staat graag stil om terug te kijken, om te leren over voorbije periodes. Zo schenkt het team erg veel aandacht aan de zorg voor elkaar en worden episodes van storingen of problemen bij teamleden steeds erg

introspectief en met de nodige zelfreflectie bekeken. Naast de aandacht vanuit collega's en beleid voor inwerking en ondersteuning voor nieuwe medewerkers, heerst er een nieuwe dynamiek binnen het team en vraagt het extra aandacht voor teamprocessen en teambuilding. In 2020 kregen we weinig kansen tot uitwerking van deze plannen, maar we smeedden des te meer plannen om samen te komen vanaf het moment dat het weer toegelaten is.

HET STUT-TEAM

De opdracht van het 'STUT-team wordt geconcretiseerd in vijf kernopdrachten:

GROENE BEGELEIDING

Vanuit laagdrempeligheid structureel mee openstaan voor klachten van onze jongeren over de organisatie en deze signaleren en kanaliseren.

VRIJETIJDSBESTEDING

Inventariseren, stimuleren en evalueren van vakantie- en vrijetijdsaanbod, vervullen van brugfunctie naar vrijetijdsbesteding.

WAQT

Onthaasting! Less is more! Tijd maken en stilstaan is de uitdaging van deze revolutionaire tijd. Vanuit STUT maken we tijd voor de jongere als deze tijd wil maken voor ons. Een uitnodiging om stil te staan zo lang als nodig en zo kort als mogelijk. Samen er op uit te trekken met of zonder overnachting zijn vraaggestuurd mogelijk. Vanuit STUT stimuleren we het regieteam of betrokken begeleiders om elkaar samen binnen WAQT momenten te ontmoeten of hier zelf initiatief in te nemen.

Vanuit deze positieve praktijk hebben we in 2020 een projectaanvraag ingediend bij iedereen verdient vakantie. Een onderdeel van Toerisme Vlaanderen waarbij we al verschillende jaren gebruik maken van hun aanbod. Onderstaande projectaanvraag werd weerhouden binnen het impulsprogramma iedereen verdient vakantie. De effectieve opstart zal plaatsvinden tijdens het voorjaar van 2021 gedurende een looptijd van 1 jaar.

'Projectaanvraag: Waqt als herbronnoment'

Waqt is arabisch voor tijd. Het is het concept *tijd* dat we jongeren en hun context willen aanbieden om te herbronnen. Tijd nemen voor jezelf om tot rust te komen, te reflecteren over geschiedenis en toekomst en te zoeken wat het 'nu' hierin kan betekenen, met iedereen verdient vakantie als middel. Gebruik maken van iedereen verdient vakantie om een aanbod te doen naar onze jongeren en context, hen te ondersteunen en te begeleiden naar een herbronnoment. Veel van de jongeren en gezinnen zijn nog nooit op vakantie geweest: we willen hen de mogelijkheid aanbieden om in een andere context dan ze gewoon zijn tot rust te komen. Geen specifieke verwachtingen stellen maar weten dat dit gegeven een positieve invloed zal hebben op hun toekomst als individu of als gezin.

SOCIALE VAARDIGHEIDSTRAINING (SOVA)

Inventariseren van SoVa-technieken; Rots en Water als psychofysieke training inzetten, uitvoeren van intern georganiseerde SoVa; sport als middel inzetten om SoVa-technieken te integreren; opgedane kennis delen met collega's.

ONDERSTEUNING LEERGROEP

Bijspringen bij (wekelijkse) groepsactiviteiten; thematische ondersteuning van de bewonersvergadering, ventilatiegesprekken met de doelgroep en aanbieden van activiteiten tijdens de schoolvakanties met een knipoog naar sociale vaardigheidstraining. STUT investeerde in 2019 ook veel in jongeren die teruggekoppeld werden via time-out en in crisisjongeren.

STUT ANNO 2020

Binnen dit jaarverslag wil het STUT-team voornamelijk de klemtoon leggen op de impact van corona op hun manier van werken met jongeren. Dat het een heftig jaar was, heeft iedereen ondervonden. Jongeren toch bereiken binnen de strakke opgelegde maatregelen was de grote uitdaging! Als STUT hebben we dit jaar meer dan 620 dagdelen ondersteund daar waar de nood het hoogst was. We hebben onze kernopdracht op een creatieve manier weten toe te passen. Zo zijn er goede praktijken als bosbabbels, buitenfitness en chatsessies via online gamen ontstaan. Wanneer je leergroep je bubbel is geworden, hebben we samen gezocht naar hoe we het voor iedereen veilig en haalbaar kunnen maken en vooral houden. Al snel kwam er een kampvuur dat later vervangen werd door een houtkachel met de mogelijkheid om een pizza te bakken of bruchetta's te maken. Het binnen moeten blijven gaf de mogelijkheid om overdag actief te bewegen en 's avonds een kaartje te leggen rond het vuur. We zijn terecht fier op onze jongens. Ze hebben dit schitterend gedaan, gezien de omstandigheden. Ook hier weer een mooi voorbeeld van de kracht van gelijkwaardigheid waarbij wij als begeleiders geïnspireerd worden door onze jongens en we dus komen tot een verbondenheid waarbij we leren van elkaar. We hebben intensiever ingezet op het voorzien van een dagprogramma en mits er versoepelingen kwamen, gingen we werken met gestructureerde activiteiten als vrije inloopmomenten. De dankbaarheid die je terugkrijgt van de jongeren maakt dat ook wij binnen deze stressvolle periode toch dat extraatje met veel plezier hebben kunnen inzetten.

Actie.Re.Actie

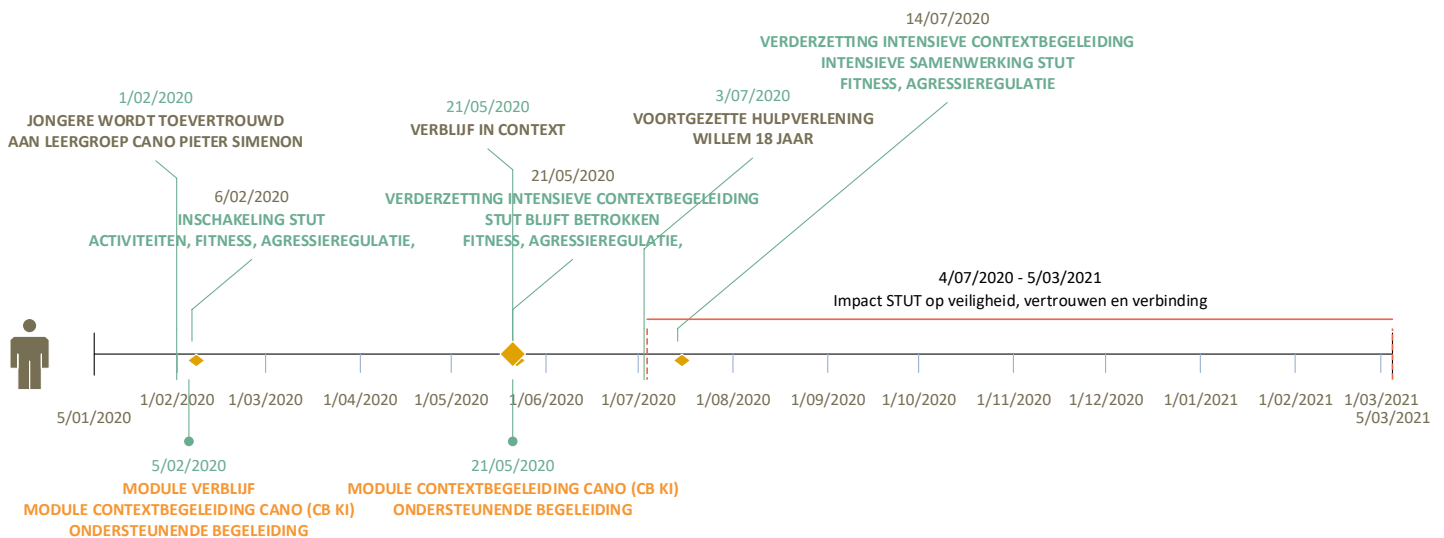
In 2020 hebben we deze vormingscel binnen het begeleidingstehuis omwille van COVID-19 noodgedwongen on hold gezet. Door de maatregelen werden we beperkt in mogelijkheden en was er meer nood aan ondersteuning binnen lopende trajecten en de structuur van de residentie. In 2021 –2022 wensen we de draad opnieuw op te nemen en deze vormingscel te verruimen en verbreden.

Illustratie van een CANO-begeleidingstraject

Voorbeeld Willem

In de thuissituatie van Willem vindt er een incident plaats met fysieke agressie richting moeder (en stiefvader). De politie wordt opgeroepen door moeder/stiefvader. Willem zette tijdens deze interventie zijn agressie door naar een politiemann. Deze liep materiële en fysieke schade op. Na dit incident verbleef Willem in crisisverblijf in een jeugdhulpvoorziening. Daarna werd hij overgeplaatst naar een andere jeugdvvoorziening en ook daar liep het moeilijk. Zo kwam Willem bij CANO Pieter Simenon terecht via een VIST crisis, aanmelding verliep via ACT Limburg.

Willem werd aangemeld in de module verblijf + CBKI met vraagstelling hem voor te bereiden om alleen te gaan wonen (CBAW). Onderliggend werd de vraag gesteld ook een terugkeer naar huis te verkennen. Door alle betrokken partijen werd er reeds snel beslist deze laatste piste te bewandelen. Willem heeft binnen zijn verblijf in JPS, op vraag van consulent, zijn tijd genomen om terug naar huis toe te werken. Dit o.a. door oefenmomenten in de weekends. Willem deed tijdens zijn verblijf erg zijn best. Er waren geen opvallende problemen. Hij is steeds naar school in Hasselt blijven gaan.

De weekends thuis verliepen zeer moeizaam. En er was sprake van wekelijkse crisissituaties. Moe was wantrouwen, afspraken verliepen niet goed, ... In de loop van de begeleiding werd er op proef naar huis gegaan. De module verblijf, bleef op dat moment actief, omdat dit mede een veiligheid gaf aan alle betrokken partijen, dat er de mogelijkheid was terug te keren naar de organisatie, indien het thuis misliep. In de volgende maand, werd de module verblijf omgezet naar een module CBKI. De mogelijkheid tot terugkoppeling naar leergroep met iedereen goed doorgesproken. Dit aanbod tot vangnet was mede cruciaal om deze stap te zetten. Ook een deelname aan de groepsactiviteiten van de leergroep bleef mogelijk.

Onze begeleiding bestaat uit vaste wekelijkse begeleidingsmomenten met Willem en de ouders. Er liggen vele thema's om te bespreken en deze zijn niet erg evident. Ouders en jongere wensen ondersteuning, maar zijn beiden erg stug in het tegemoetkomen naar elkaar betreffende hun gedrag, principes en acties.

Voor Willem staat controle van agressie (wat hij niet zo wil benoemen / ontkent de problematiek / heeft geen "agressieprobleem") centraal, voor de ouders het hanteren van een iets mildere attitude. Zij leggen de lat zeer hoog voor de kinderen, wat falen in de hand kan werken.

Er wordt voor Willem een STUT-begeleiding opgestart. Ons inzien leek dit een cruciale volgende begeleidingstap voor Willem. Dit is echter in aanvang geen evidente stap om te zetten voor Willem. Er wordt zeer laagdrempelig en aanklappend gewerkt om het probleeminzicht te vergroten. Het feit dat dit ook gebeurt door niet de vaste begeleider die ook steeds met de ouders samenzit, is een grote meerwaarde in dit verhaal. Het geeft Willem meer openheid en vertrouwen. Desondanks de moeilijke start, lijkt Willem al snel op te warmen voor dit aanbod.

Ondertussen wordt vanuit de jeugdrechtbank de maatregel stopgezet op 18. Willem, in overleg met zijn ouders, kiezen voor voortgezette hulpverlening in de module CBKI.

Zowel de ouders als Willem kunnen d.m.v. van alle interventies steeds beter een taal vinden om met elkaar in gesprek te gaan en elkaars standpunten te zien en te (h)erkennen.

De evaluatie in februari 2021 van het STUT-aanbod met ouders en jongeren (iets wat we in onze standaardwerking niet voorzien) geeft een cruciale inhoudelijke wending aan de begeleiding. Aggressieregulatie krijgt een plaats in de begeleiding en mag ook zo benoemd worden van Willem, dit is een grote stap vooruit. Binnen de sessies deelt Willem gevoelige informatie in vertrouwen. Door de manier van werken visueel te maken bij de ouders, creëert dit een forum waarbij de ouders positieve zaken delen die ze hebben gezien en kunnen linken aan de training. Vervolgens voelt Willem gedragenheid,

voldoende vertrouwen en steun, zo beslist hij de gevoelige informatie te delen met zijn ouders. Er wordt gekeken naar vroegere trauma's en de psychologische impact ervan, thema kwetsbaarheid, veiligheid, ... komen aan bod, voor moeder was dit geen verrassing, zij ging zelf ook al in begeleiding hiervoor, voor de pluspapa was dit nieuw, de conflicten van voordien kregen een andere context, ook de loyaliteit naar elkaar toe werd hier door beide partijen in de verf gezet. Het is een gesprek met grote doorbraak op allerlei vlakken. Het gezin staat achter een verderzetting van de STUT-momenten en ziet voor het eerst ook de impact ervan.

Het is mooi om zien, hoe een gezin, dat er staat voor elkaar en de weg niet kon vinden in de verbinding maken inhoudelijk en naar verwachtingen toe, nu ook die brug kan (beginnen) maken.

Het traject is een mooi voorbeeld van hoe creatieve en dynamische inzet van ondersteunende begeleidingsvormen en netwerk- en omgevingsondersteuning erin kan slagen om duurzame verandering bij alle betrokkenen te bewerkstelligen. Op die manier bouwen we aan vertrouwen, noodzakelijk om te kunnen werken aan bredere levensdoelen.

Gedreven in verbinding
Krachtig in engagement
Gedurfd ondernemen
voor een zorgzaam samenleven.

TOVA – LEERWERKLOKET

TOVA is een team van gespecialiseerde mensen in CANO Pieter Simenon in het veld (school)loopbaan en welzijnswerk.

School en werk zijn belangrijke variabelen in een goede ontwikkeling van jongeren. De jongeren die starten bij CANO Pieter Simenon doorlopen vaak een moeilijk schooltraject. Vaak wordt deze periode gekenmerkt door een opeenstapeling van faalervaringen voor de jongeren en hun netwerk.

Onze dienst biedt ondersteuning in het zoek - en begeleidingsproces naar een zinvolle en groeibevorderende tijdsbesteding, gekaderd binnen een individueel begeleidingstraject van jongeren en hun netwerk. Onze begeleiders spelen in op stress en (dreigende) conflicten of incidenten in een school- en/of werk context. We trachten verbindend te werken met diverse actoren (ouders, begeleiders, scholen, CLB's, werkgevers, VDAB, ondersteunende diensten binnen de schoolcontext enz.). Onze ondersteuning binnen lopende dossiers kan passief of actief zijn. We ondersteunen zo kort als mogelijk en lang als nodig is.

Het streefdoel is een zinvolle en groeibevorderende tijdsbesteding. Verder beoogt onze dienst de motivatie, attitudes en vaardigheden van de jongeren te activeren en te vergroten. We willen jongeren en hun netwerk opnieuw successen laten ervaren. We hechten veel belang aan het laten groeien van hun eigen kunnen waardoor de zelfsturing toeneemt en ze weerbaar worden voor het nemen van verantwoordelijkheid in wat moeilijk en uitdagend is. Naast het actief op pad gaan is telefonisch advies of consult steeds mogelijk. Tijdens onze werkuren kunnen jongeren, hun netwerk, interne en externe samenwerkingspartners steeds bij ons terecht. We verlenen telefonisch advies en voorzien inlooppmomenten. Als uitgangspunt hanteren we het geloof in de krachten van ouders en hun netwerk. Onze dienstverlening is gericht op ondersteunen en coachen. Indien school misloopt, zoekt onze dienst actief met de

jongere en de school naar een zinvolle en haalbare manier om maximaal te kunnen genieten van het recht op leren. Ook biedt onze dienst, in nauwe samenwerking met een aantal externe partners, een actieve werkbegeleiding aan. Hierin is het doel samen met de jongeren en hun netwerk op zoek te gaan naar geschikt werk, idealiter op de reguliere arbeidsmarkt. Indien de jongeren nog niet klaar is voor het reguliere arbeidscircuit, kan hij in een voorbereidingstraject stappen. Werken aan motivatie, zelfvertrouwen en zoeken naar een passend traject samen met externe diensten is onze kernopdracht.

Daarnaast garanderen we te fungeren als aanspreekpunt voor advies en expertise uitwisseling. We trachten zo laagdrempelig mogelijk te werken zodat begeleiders bij ons terecht kunnen voor advies.

Onze dienstverlening is niet rechtstreeks toegankelijk (NRTJ) en enkel voor de doelgroepjongeren en hun context die opgenomen zijn in CANO Pieter Simonon. Al de netwerken verbonden aan school of werk kunnen ons contacteren en rekenen op ondersteuning indien dit noodzakelijk is.

Op basis van de vraag van de jongeren, zijn context of hieraan verbonden partners werken we een programma op maat uit. Onze dienstverlening is ondersteund daar waar nodig. Dit wil zeggen dat de dienst niet automatisch op elk ingestroomd dossier betrokken zal zijn. Deze dienstverlening richt zich op het verlenen van advies naast ook de opstart van een intensievere begeleiding als deze gewenst is.

MODULE ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING

APPÈL is niet het stuk fruit dat we kennen in de kleur groen en rood. Het is de bundeling van modules ondersteunende begeleiding van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon. De naam komt van: "APPÈL doen op", maar ook van een samentrekking van de vroegere projecten 'Project A' en 'PEL (project ervaringsleren)'.

APPÈL ondersteunt reguliere trajecten. Waar APPÈL vroeger als module rechtstreeks verbonden was aan het CANO Pieter Simonon en daarbuiten rechtstreeks jongeren uit de integrale jeugdhulp begeleidde, werd APPÈL vanaf 1 januari 2018 een deel van de afdeling Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp van onze organisatie. Concreet betekent dit dat elke jongere met specifieke ondersteunende hulpverleningsvragen in APPÈL terecht kan, ongeacht zijn/haar situatie.

Specifiek voor de jongeren van CANO Pieter Simonon bestaat het aanbod uit twee pistes: enerzijds zijn er de gezamenlijke activiteiten ter ondersteuning van de leergroepwerking exclusief voor de CANO-jongeren, en anderzijds krijgen CANO-jongeren steeds voorrang in het interne en externe luik van APPÈL. Ook de jongeren uit ons dagcentrum of Positieve Heroriëntering krijgen bij APPÈL voorrang. Vanzelfsprekend blijft er ruimte voor de jongeren van buitenaf, onze "externen". APPÈL heeft een structurele en gedragen samenwerking uitgebouwd met alle mogelijke diensten en organisaties, die zich inzetten om jongeren op te vangen, te begeleiden en hun leerrecht te waarborgen.

APPÈL, biedt 10 modules ondersteunende begeleiding aan, zowel voor RTJ (5) als voor het CANO (5) begeleidingstehuis van Jongerenwerking Pieter Simonon. De module ondersteunende begeleiding regulariseerde de vroegere projectwerkingen Ervaringsleren en Project A en groeide de afgelopen jaren uit tot APPÈL. We ondersteunen reguliere begeleidingstrajecten. Onze jongeren worden zowel vanuit RTJ als vanuit NRTJ toegeleid. Er wordt beroep op ons gedaan als jongeren blokkeren en reguliere begeleiding niet langer voldoet. Elke jongere, elke vraag is uniek en krijgt een uniek antwoord. Samen met de jongere, zijn context en de toeleider gaan we op zoek naar doelstellingen waarrond gewerkt wordt. Elk traject is anders: duur, vorm, doelstellingen, intensiteit worden met de jongere en op zijn/haar maat uitgewerkt. Wij werken

laagdrempelig en aanklappend. Onze methodieken zijn gericht op activering, welbevinden, zelfinzicht verhogen en groeibevordering. De werking biedt een aanbod met een intern en een extern luik gericht op dagactivering, korte ervaringstrajecten, (ont)heming, time-out en crisisbegeleidingsinterventie.

Binnen APPÈL hebben onze begeleiders expertise in het werken met jongeren (doorgaans ongeveer tussen 14 en 18 jaar). We gaan aan de slag met de hulpvragen van onze jongeren en ondersteunen hen in het behalen van een aantal zelf vooropgestelde doelstellingen. Deze ondersteuning kan op verschillende manieren georganiseerd worden, afhankelijk van waar de vragen liggen. Onze focus ligt op maatwerk.

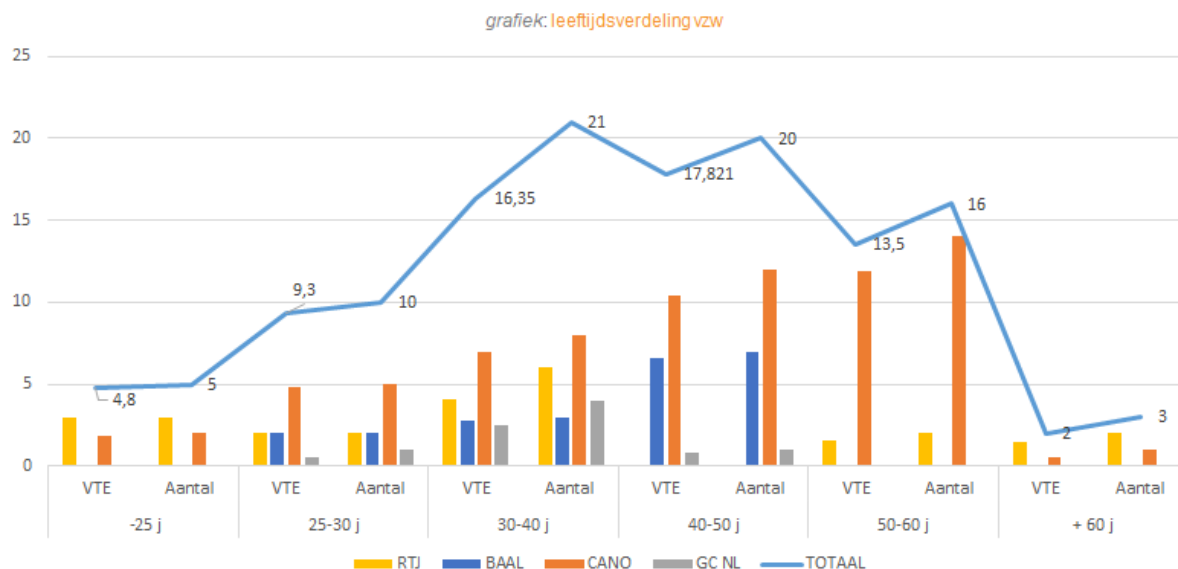

ONZE MEDEWERKERS

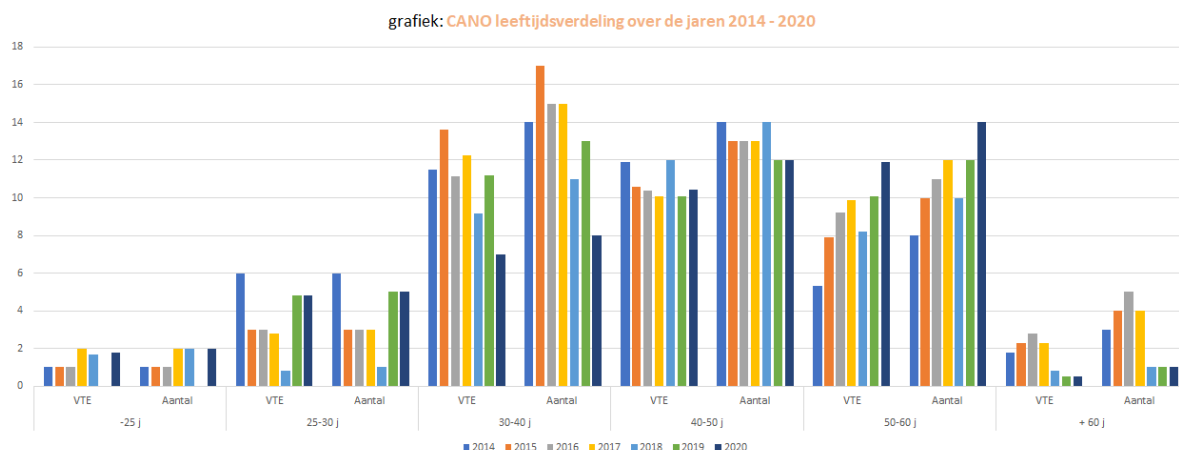
“De missie en bijhorende waarden zijn zichtbaar in het dagelijks functioneren van alle medewerkers. Medewerkers zijn betrokken bij wat er leeft en verandert binnen de entiteit. Binnen het concrete werk vinden wij ruimte en autonomie samen met verantwoordelijkheid een uitgangspunt. We geloven in de authentieke mogelijkheden en capaciteiten van de medewerkers. Het personeelsbeleid is gericht op het versterken van dit menselijk kapitaal.”

Vzw Jongerenwerking Pieter Simenon telt op 31 december 2020 75 medewerkers (63,771 VTE). Op 31-12-2020 werken in CANO begeleidingstehuis Pieter Simenon 42 medewerkers. Deze 42 medewerkers vullen in totaal 36,421 VTE in.

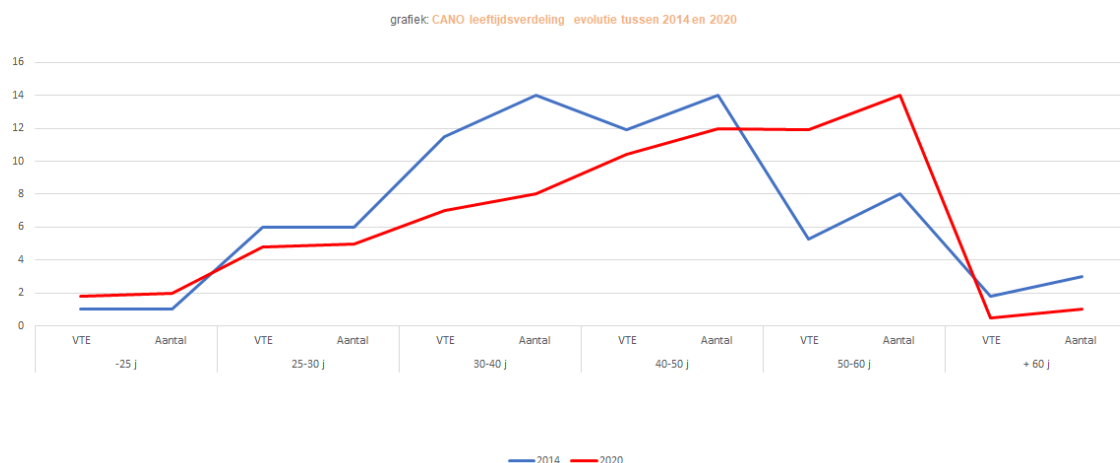
In de front-office werken, ter verwezenlijking van onze kernprocessen, voornamelijk pedagogisch geschoolde medewerkers. Het gaat hierbij voornamelijk om begeleiders, maatschappelijk werkers en coördinatoren. In de back-office beheren administratieve en logistieke medewerkers onder andere de processen boekhouding, financiën, IT, onthaal en onderhoud.

Wat de leeftijdspiramide van CANO betreft zien we een lichte stijging binnen de categorieën -25 en 50-60 jaar. De vertegenwoordiging van medewerkers over de categorieën 25-30, 40-50 en + 60 jaar blijven status quo. Binnen de leeftijdscategorie 30-40 jaar zien we een lichte daling.

Reeds geruime tijd halen we aan dat een verjonging binnen bepaalde teams zich opdringt, dit om knelpunten te verbeteren en evoluties in leeftijd verder op te vangen. In onderstaande grafiek kunnen we vaststellen dat we langzaam aan onze curve werken. We hebben nog heel wat werk voor de boeg. In het aanwervingsbeleid hebben we oog voor deze factor, maar is leeftijd niet de doorslaggevende factor. Bij gelijkwaardige kandidaten is dit wel iets dat kan doorwegen in de beslissing. Daarnaast stellen we vast dat medewerkers niet snel uitstromen binnen onze organisatie, iets waar we trots op zijn. Dat maakt ook dat medewerkers ouder worden binnen onze organisatie en onze grootste uitdaging op deze manier in stand wordt gehouden.

Vorming, Training & Opleiding (individueel en in groep)

Aandacht voor leren en ontwikkelen vinden we binnen onze organisatie belangrijk. We vertrekken vanuit de visie van een lerende organisatie. We beogen dat medewerkers steeds meer kwaliteiten gaan gebruiken zodat we steeds beter de gewenste resultaten bereiken in functie van de doelgroep. Naast verhogen van kennis en kunde willen we als organisatie ook tijd en energie vrijmaken om aandacht te geven aan motivatie en betrokkenheid van medewerkers.

Aandacht voor herstelgericht en ervaringsgericht werken, delictgerichte werkmethodeken, gedeelde trajecten, jeugddelinquentierecht en zoveel meer

2020 was een zeer atypisch jaar voor vele verschillende aspecten. COVID-19 had ook een stevige impact op de wereld van vorming, training en opleiding.

Omwille van de toepassing van het nieuwe jeugddelinquentierecht en de toekenning van extra modules delictgerichte contextbegeleiding werden de delictgerichte werkmethodeken nog belangrijker om te kunnen toe passen binnen begeleidingen. Na de opleiding “*Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer*” die vele medewerkers in het verleden volgden, werden 15 van onze medewerkers ondergedompeld in de filosofie van het Good Lives Model. Deze tweedaagse opleiding werd digitaal gevolgd.

Tevens werd er ook ingezet op de hernieuwing van het CANO-protocol. Hier werd er door 9 medewerkers, over verschillende functieteams heen, deelgenomen aan de CANO-studiedag die rond dit thema werd georganiseerd.

Vanuit het team methodische coördinatie werd er stevig ingezet op verschillende Webinars, boost sessies, online infomomenten, ... We vermelden er enkelen, maar de lijst is ontzettend groot en dus absoluut niet volledig:

- Robin Hood marketing, Strategies & Leaders;
- Netwerkgericht werken, Strategies & Leaders;
- Beweging met impact – de juiste strategie, Strategies & Leaders;
- De wereld na Corona? Hoop en chaos na een Verboden Zomer, Strategies & Leaders;
- Recessiestrategie: je businessmodel aanpassen aan andere tijden, Strategies & Leaders;
- Cliënt versus medewerker? Hoe beide krachten in balans houden in de VAPH-sector, Strategies & Leaders;
- Een beweging met impact. De juiste strategieën voor sociale verandering, Strategies & Leaders;
- Hoe beïnvloed je succesvol het beleid, Strategies & Leaders;
- Duurzaamheid integreren in de kern van je strategie, Strategies & Leaders;
- Boost sessie, geweldloos communiceren, NCOI learning;
- Arbeidsduur en flexibiliteit tijdens en na corona, SD Worx Learning;
- Teams als plek en motor van transitie, Strategies & Leaders
- Het leiden en besturen van een organisatie: eenzame zoektocht of gesmeerde tandem? Strategies & Leaders
- ...

Ook de vorming georganiseerd door het UCLL “[Leidinggeven als ethische helden? Ondeugend leiderschap in zorg, welzijn & onderwijs](#)” werd door twee leden van het methodisch coördinatieteam gevolgd.

Het team TOVA volgde Webinars betreffende loopbaanbegeleiding georganiseerd door de CM, het Webinar conflicthelden en het infomoment georganiseerd door Syntra Hasselt.

De vorming ‘Rebelleren kan je leren’ werd door 5 medewerkers gevolgd. Dit was een onderdeel van het tweedaagse Limburgse online festival netwerkversterkend werken. Hier werd de theorie van Deep Democracy toegelicht. Op de tweede dag van deze tweedaagse vorming werden er door verschillende medewerkers deelgenomen aan de proeftuinen. Hierbij waren vooral de proeftuinen betreffende “Netwerkversterkend werken bij jongvolwassenen” en “Netwerkgericht werken ook bij verontrustingen” erg in trek bij de medewerkers.

Binnen STUT vervolgde een medewerker zijn tweejarige opleiding tot hulpverlener bij alcohol- en drugsproblemen.

Twee medewerkers volgden ook het symposium Jeugdhulp in Vlaanderen: op het kruispunt tussen onderzoek, praktijk en beleid, gevolgd.

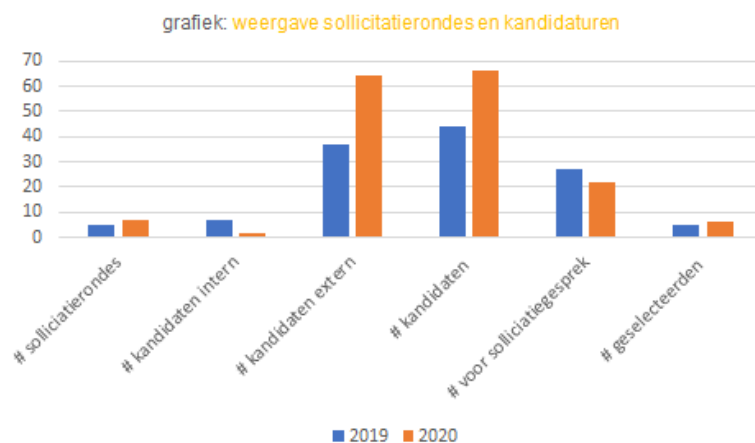
Binnen het leergroepeteam volgden 2 medewerkers een dagopleiding rond de methodiek cirkelen en nam 1 medewerker deel aan het CANO-lab met als thema ‘Blijven we verblijven.’ De coördinator van het leergroepeteam nam ook deel aan een tweedaagse vorming betreffende herstelgericht leiderschap.

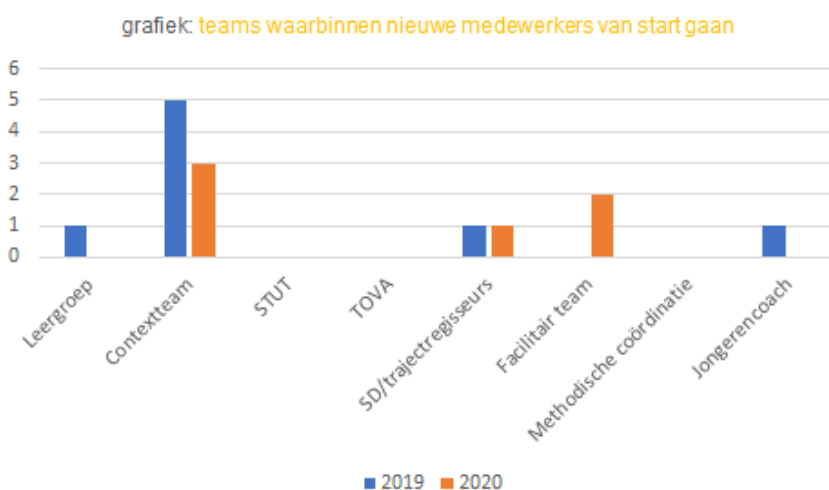
Sollicitatierondes

Omdat we een sterk dynamisch team hebben en we binnen onze organisatie ook geloven in “durven experimenteren” vinden er geregeld personeelsverschuivingen plaats. Daarnaast hebben we ook de effecten gemerkt van enkele projectoproepen waar we op intekenden en een positief antwoord kregen.

Dit resulteert jaarlijks in een aantal sollicitatierondes. We brengen hieronder een kort overzicht.

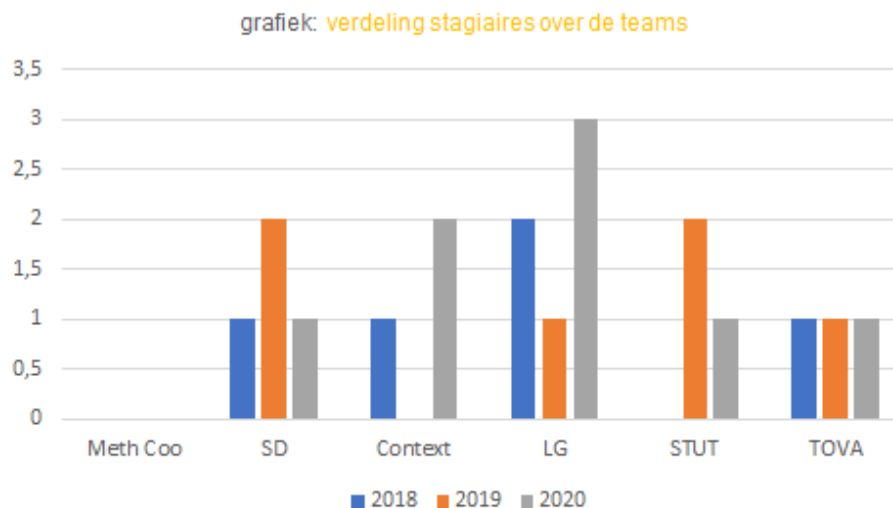

In onderstaande grafiek geven we de teams weer waar de nieuw geselecteerde medewerkers aan de slag gaan.

Leertrajecten met stagiairs

Vanuit diverse studierichtingen versterken stagiairs via stage of werkplekleren onze dagelijkse werking. Hun inbreng en betrokkenheid op onze kernprocessen wordt erg gewaardeerd. Hieronder geven we een overzicht startend vanaf 2018.

In het jaarverslag worden enkel de stagiairs aangehaald die daadwerkelijk stage lopen in de loop van het desbetreffende jaar. In de realiteit betreft dit stagiaires verspreid over een schooljaar, die dus in onze jaarverslagen meetellen in de loop van twee jaar. Bijvoorbeeld wanneer een student stage loopt van september 2019 tot juni 2020. Dan tellen we in onze cijfers deze student eenmaal in 2019 en eenmaal in 2020.

In onderstaande tabel geven we weer welke opleidingen de stagiaires volgen. De opleidingen zitten verspreid over zeven verschillende scholen doorheen deze drie jaar.

Opleiding	2018	2019	2020
bachelor gezinswetenschappen	1	0	0
graduaat sociale readaptatiewetenschappen	2	1	0
graduaat maatschappelijk werk	1	3	5
graduaat orthopedagogie	1	2	3

Nadat we onze kandidaten hadden geselecteerd, kregen we vervolgens nog 57 stage-aanvragen binnen. In 2019 waren dat er 37. Vele van deze vragen komen zeer laattijdig. Sommige studenten stellen in de loop van februari de vraag om ook in die maand te kunnen starten en anderen stellen de vraag in september om dan ook onmiddellijk te starten. De vraag of dit te wijten is aan laattijdig in actie treden van de stagiaire of aan de modulaire wijzigingen binnen het onderwijssysteem, blijft voor ons tot op heden onbeantwoord. Daarnaast heeft in 2020 ook COVID-19 een zware impact gehad op stages. Vele studenten mochten in bepaalde organisaties hun stage niet vervullen en dat heeft ook geresulteerd in last-minute aanpassingen. In onze werking zijn de stagiairs blijven meedraaien in een permanentiesysteem en aangepaste werkvormen net zoals onze personeelsleden. Enkel tijdens de eerste lockdown, hebben we voor sommige stagiairs andere oplossingen moeten zoeken, in overleg met de scholen, daar er nog niet voldoende kennis en zelfstandigheid was om hen alleen aan de slag te laten gaan vanuit thuiswerken.

Als organisatie kiezen wij bewust om geen eerstejaarsstagiairs te aanvaarden. Onze doelgroep is te complex en stagiairs hebben nood aan een stevige achtergrond in methodieken en een gezonde dosis zelfreflectie, die ze vaak nog niet hebben ontwikkeld in

hun eerste jaar opleiding. Wanneer wij dergelijk aanvragen krijgen, antwoorden wij dit ook in alle eerlijkheid en moedigen we de stagiaire aan de vraag opnieuw te stellen in het derde jaar. Ook dit jaar merken we op dat een aantal van deze studenten daadwerkelijk deze vraag opnieuw stellen en vervolgens ook aan de slag gaan bij ons. In gesprekken met deze stagiaires geven zij aan dat zij onze weigering in hun eerste jaar begrijpen, nu ze in onze werking stage lopen.

Studenten op weg helpen

Jaarlijks krijgen wij binnen onze organisatie tal van vragen van studenten om hen verder op weg te helpen in bepaalde werkjes die zij moeten maken binnen hun opleiding. Het gaat om interviews over verscheidende thema's, over het bezorgen van informatie betreffende onze werking of doelgroep, toelichtingen over de impact van nieuwe initiatieven, ... Ook hiervan hebben we de voorbije jaren cijfers van bijgehouden. We trachten steeds op alle vragen een antwoord te bieden.

2018	2019	2020
9	15	16

Terugblik op 2020

2020 was geen standaard jaar op het vlak van personeelsopvolging. We hebben in dit bewogen jaar ingezet op verbinding, het voeren van ondersteunende gesprekken, hoe omgaan met plotse veranderingen en met onzekerheden, ... De jobinhoud en voornamelijk de digitalisering ervan, is plots stevig veranderd. Dat vraagt aanpassingen, maar het bracht ook een zekere vorm van vervreemding met zich mee. We hebben getracht om zorg te blijven dragen voor onze medewerkers die er in moeilijke tijden bleven staan voor onze doelgroep. Het zorgen voor hen en voor de verbinding met collega's stond vaak centraal. Dit heeft heel wat opvolging en ondersteuning gevraagd van leidinggevend en collega's onderling. Een aantal personeelsleden bleef ook binnen hun eigen kring niet gespaard van het virus en moest afscheid nemen van mensen die hun dierbaar zijn. Een tweetal collega's werden ook zelf gegrepen door het virus en gingen een vermoeiende strijd aan om te genezen. Tevens was er ook een groep van medewerkers die onder de risicogroep vielen en waar er preventief werd gezocht naar de impact ervan op het werk en strategieën om hier mee om te gaan.

De constant veranderende richtlijnen van de overheid maakte het niet eenvoudig in onze werking. Maar het gevoel dat wij vooral overhouden aan 2020 is fierheid. Het feit dat onze werking is kunnen blijven draaien, het feit dat medewerkers aan de slag zijn gebleven met alle twijfels en moeilijkheden, dat we steunend zijn kunnen blijven naar onze doelgroep die het ook vaak moeilijk had. We zijn trots dat we in deze ongewone periode gewoon onze kernopdrachten zijn blijven realiseren.

DE GLOBE - EXTERNE BELEIDSONTWIKKELINGEN

De driehoek doelgroep, medewerkers en organisatie is geen op zichzelf staand gegeven. Constant worden de polen van de driehoek beïnvloed door externe beleidsontwikkelingen en concrete initiatieven die hun concrete vertaling krijgen in onze werking. Voor 2020 lijsten we graag onderstaande initiatieven of bewegingen op. Zij versterken de kernprocessen van de werking en voeden door hun invloed het innovatieve karakter van onze organisatie in beweging. In 2020 werd veel energie gestoken in de aanpak op de werkvloer van de Corona pandemie, de implementatie van het nieuwe jeugddelinquentiedecreet de verdere opvolging van uitbreidingsbeleid en samenwerkingen en adhoc-beleidsmaatregelen.

Coronapandemie en exitstrategie: anderhalvemeteren, handen wassen en veel (beeld)bellen

De coronapandemie, coronacrisis of COVID-19-pandemie is de wereldwijde verspreiding in 2020 van de ziekte COVID-19 en de ingrijpende gevolgen voor de samenleving. Vanaf maart gingen ook in België de cijfers in stijgende lijn. Midden maart werd een 'lockdown' aangekondigd en dat betekende ook voor onze werking zoeken naar andere manieren om verbinding te houden met jongeren, gezinnen en medewerkers. Verscherpt inzetten op hygiëne en omgangsnormen, voluit kiezen voor telewerk en toch onderweg naar jongeren en gezinnen indien dat nodig was.

Eerste versoepelingen volgden tegen de zomer en een nieuwe tweede golf diende zich aan in september.

Erg gerust waren we nooit. De constante dreiging van het virus zorgde voor veel stress en beslommingen.

Tegen het jaareinde spraken we voorzichtig over vaccinatiestrategieën. Het einde is hopelijk in zicht en we hopen stilaan weer op ont-moeting.

Lerende netwerken jeugdhulp – onderwijs

Op 26 mei 2020 verspreidde het agentschap Opgroeien een oproep voor coördinatoren jeugdhulp-onderwijs. Deze oproep voorziet in 6 halftijdse coördinatoren die regionaal lerende netwerken opzetten rond twee thema's: het vermijden van schooluitval binnen kleuter- en basisonderwijs en het vermijden van schooluitval of het (her)-oriënteren naar school of werk bij leerlingen van secundair onderwijs.

De netwerken hebben voor de beide thema's een specifieke opdracht. In essentie betreft het sensibiliseren van onderwijs- en welzijnsactoren over het belang van samenwerking, het samenbrengen van de nodige partners en het in kaart brengen en verspreiden van goede praktijken. Daarnaast hebben de netwerken ook een beleidsvoorbereidende opdracht, met name om te kijken hoe de lerende netwerken een zelfsturend en duurzaam karakter kunnen krijgen. Het team van 6 regionale coördinatoren startte op 1 september 2020.

De opdracht kon in CANO rekenen op bijzondere aandacht. We bouwden doorheen de jaren in onze vzw heel wat thematische expertise rond schooluitval, bemiddeling en schoolvervangende programma's op. En daarnaast hebben we heel wat ervaring in het bouwen en onderhouden van netwerken en samenwerkingen. We stelden ons kandidaat als organisatie en schoven Claudia Geens, coördinator in CANO, vooruit als coördinator van het lerend netwerk. In de zomer vernamen we dat Claudia aan de slag kon.

Haar opdracht? Inzichten en deskundigheid uit het beleidsdomein Welzijn binnenbrengen in het Vlaams onderwijs om zo de kansen voor kinderen en jongeren in hun schoolloopbaan te vergroten. Dit in tandem met de coördinator Samen tegen Schooluitval.

Jongvolwassenheid

In 2017 werd het actieplan jongvolwassenen goedgekeurd. Het waarborgen van hulpcontinuïteit is één van de centrale pijlers in de 2.0.-aanpak voor integrale jeugdhulp in Vlaanderen en daar wordt op allerlei niveaus keihard aan gewerkt. Er zijn de voorbije jaren al verschillende lokale en regionale initiatieven opgezet om de hulpverlening ten aanzien van jongvolwassenen en de overgang van jeugd-naar volwassenenhulp te verbeteren.

In 2020 werden vanuit Agentschap Opgroeien de eerste stappen gezet in de richting van een **Noord-Limburgse Coalitie dak- en Thuisloosheid**. Geënt op een Canadees model – A Way Home, een internationale beweging van lokale en nationale coalities die dak- en thuisloosheid van kwetsbare jongvolwassenen de wereld uit wil helpen – zullen in Noord-Limburg verschillende organisatie vanuit verschillende sectoren de krachten bundelen en trachten meer collectieve impact, versterkend werken en concrete acties te realiseren voor deze doelgroep van jongvolwassenen. CANO Pieter Simenon geeft vorm aan de 'backoffice' van deze coalitie samen met Welzijnsregio, Arktos, CAW, Gezin Centraal, vzw Homie, Credohuis Pelt en Beschut Wonen Noord-Limburg. De bestaande krachten in de regio zullen worden versterkt en nieuwe

samenwerkingsverbanden rond deze preventie zullen worden opgezet in de nabije toekomst. Naar voorbeeld van A Way Home Leuven en Antwerpen (Mind The Gap) en onder coaching van AP Hogeschool Antwerpen zal deze backoffice verschillende thematische actiegroepen mobiliseren binnen Noord-Limburg.

De werkgroep Jongvolwassenen van CANO Pieter Simenon streeft ernaar om binnen de trajecten van onze jongeren optimaal aandacht te besteden aan de overgang van begeleiding naar zelfstandigheid. Gebruik makend van een ondersteuningsplan +18, een netwerktafel-scenario en een doordacht nazorg-vangnet trachten we voor onze zorgverlaters een optimaal netwerk uit te bouwen, teneinde de jongeren ook na het verlaten van de hulpverlening te sterken in de maatschappij. In 2020 werden het ondersteuningsplan +18 en de netwerktafel geïmplementeerd binnen de regieteams van onze jongens en werd het concept 'nazorg' grondig herbekeken in samenwerking met Cachet en Ouderparticipatie (Ouderspunt genaamd tegenwoordig). Op korte termijn zal nazorg voorgesteld worden aan de teams en zullen het ondersteuningsplan en de netwerktafelwerking geëvalueerd worden door deze werkgroep.

Geblokkeerde ontwikkelingstrajecten, gedeelde verantwoordelijkheid en relationele continuïteit

In maart 2019 verspreidde het agentschap Opgroeien een verbeternota over blokkerende en geblokkeerde ontwikkelingstrajecten. Het rapport 'Decoene' bevatte 12 aanbevelingen en vertrok vanuit een analyse van inhoudelijke en zorgorganisatorische premissen. Het rapport bevat een aantal expliciete verwijzingen naar het geheel van CANO-organisaties en was ook voorwerp van bespreking in de CANO-overleggen. Later werd in voorbereidende werkgroepen aan de hand van 5 thema's een conferentie voorbereid. Die conferentie 'opgroeien en ontwikkelingstrajecten' ging door op 24 april 2019.

In het najaar van 2019 startte een vervolgtraject dat met de aanbevelingen aan de slag gaat. Het project werd 'Project Gedeelde verantwoordelijkheid bij geblokkeerde ontwikkelingstrajecten' gedoopt. Vanuit het Vlaams Welzijnsverbond werd onze deelname gevraagd. De insteek van het project is gericht op het vorm geven van verdere regionale gedeelde verantwoordelijkheid in de aanpak van geblokkeerde ontwikkelingstrajecten en het wegwerken van (administratieve) blokkades die (intersectorale) samenwerking bemoeilijken.

In februari 2021 verwachten we een oproep van Opgroeien om diepere reflectie en intersectorale verankering van gedeelde verantwoordelijkheid als werkthema van overlegtafels en effectieve samenwerking op het terrein vorm te geven.

Beveiligend verblijf, oprichting vzw Heem

In 2019 namen we als organisatie het voorzitterschap op van het Limburgse Intersectoraal Verbindingsforum Beveiligend Verblijf. Van mei tot september 2019 liepen we samen met de Limburgse jeugdhulp een boeiend parcours. In september 2019 dienden we samen met een aantal Limburgse partners een gemeenschappelijk dossier in om een Limburgs aanbod beveiligend verblijf te voorzien. In december kregen we goedkeuring om dit aanbod verder

vorm te geven en in 2021 en 2022 een volledig operationele werking uit te bouwen voor 6 meisjes en 12 jongens.

In 2020 werd veel tijd en energie gestoken in verschillende thematische werkgroepen die het aanbod van een nieuwe vzw vormgeven.

In januari 2021 volgt een oprichtingsoverleg. Samen met zeven andere organisaties stichten we dan vzw Heem, een intersectorale vzw.

Private partners en gemeenschapsinstellingen zetten verder in op gedeelde (forensische) trajecten

De gemeenschapsinstellingen en Voorzieningenbeleid zetten de afgelopen jaren sterk in op verbinding met private partners vanuit de overtuiging en ervaring dat onze jongeren gebaat zijn met naadloze trajecten en samenwerking over grenzen heen. In 2019 werkten we in een afdelingsoverschrijdend project mee aan een hernieuwde versie van een draaiboek om die samenwerking vorm te geven. Rekening houdend met het traject jeugddelinquentierecht en de (her)positionering van de gemeenschapsinstellingen, werd ingezet op een 'Draaiboek Gedeeld Forensisch Traject'. Hier wordt het verder uitbouwen van een gedeelde trajectwerking met private partners en de gemeenschapsinstellingen in een duidelijk forensisch kader vooropgesteld. Op 19 februari 2020 werd dit draaiboek voorgesteld aan het brede publiek.

Het presentatiemoment luidde de start in van een vormingstraject waarvan de inhoud gevoed wordt door private partners en gemeenschapsinstellingen. Jammer genoeg werden de vormingsscycli wegens de Coronacrisis uitgesteld. Digitale modules zijn momenteel in ontwikkeling.

Kortverblijf

De Coronamaatregelen zorgden in 2020 voor extra druk op de gemeenschapsinstellingen.

De experimentele inzet van kortverblijf werd aangekondigd als manier om snel en kortdurend te reageren op delictgedrag door minderjarigen. Drie leefgroepen in de publieke

gemeenschapsinstellingen werden ingericht om kort (5 tot 14 dagen) een residentieel gesloten programma in te zetten, in nauwe samenwerking en verwevenheid met private partners.

Per regio wordt samengewerkt met bestaande partners om versterkt in te zetten op een snelle en korte keten om zo het kortverblijf niet te laten dichtslippen. Aan elke plek kortverblijf wordt contextbegeleiding op maat gekoppeld, o.a. voor de opvolging van de voorwaarden (zoals de ambulante reactie, gemeenschapsdienst, herstel en re-integratie van de jonge delictplegers). Dat garandeert een efficiënte opvolging van de jonge delictplegers en - in

combinatie met het kortverblijf – een snelle reactie bij het niet-naleven van de voorwaarden.

Als werking engageerden we ons mee om een vlotte uitstroom te garanderen. Hoewel het initiatief in eerste instantie heel wat vragen en bezorgdheden opriep, durven we in een eerste evaluatie ook enkele mooie bevindingen te formuleren.

VIA 6

Door middel van akkoorden tussen de werkgevers- en werknemersorganisaties en de Vlaamse Overheid worden afspraken gemaakt om de arbeidsvoorwaarden te verbeteren. Deze Vlaamse Intersectorale Akkoorden (VIA) zijn kaderakkoorden die vervolgens in cao's geconcretiseerd kunnen worden. Voor de social profit zijn sedert 1998 reeds vijf Vlaamse intersectorale akkoorden afgesloten. In november 2020 bereikten de werkgevers en werknemers uit de Vlaamse social profitsectoren een ontwerp van voorakkoord voor VIA6 met de Vlaamse regering.

VIA6, dat loopt van 1 januari 2021 tot 31 december 2025, bepaalt de principes en het budgettaire kader voor een koopkrachtverhoging voor het personeel in de Vlaamse social profitsectoren, investeert in kwalitatieve jobs, meer mensen op de werkvloer en vernieuwde strategieën in de zoektocht naar nieuwe medewerkers.